

Havbruksnæringens ringvirkninger

Verdiskaping og sysselsetting i 2024

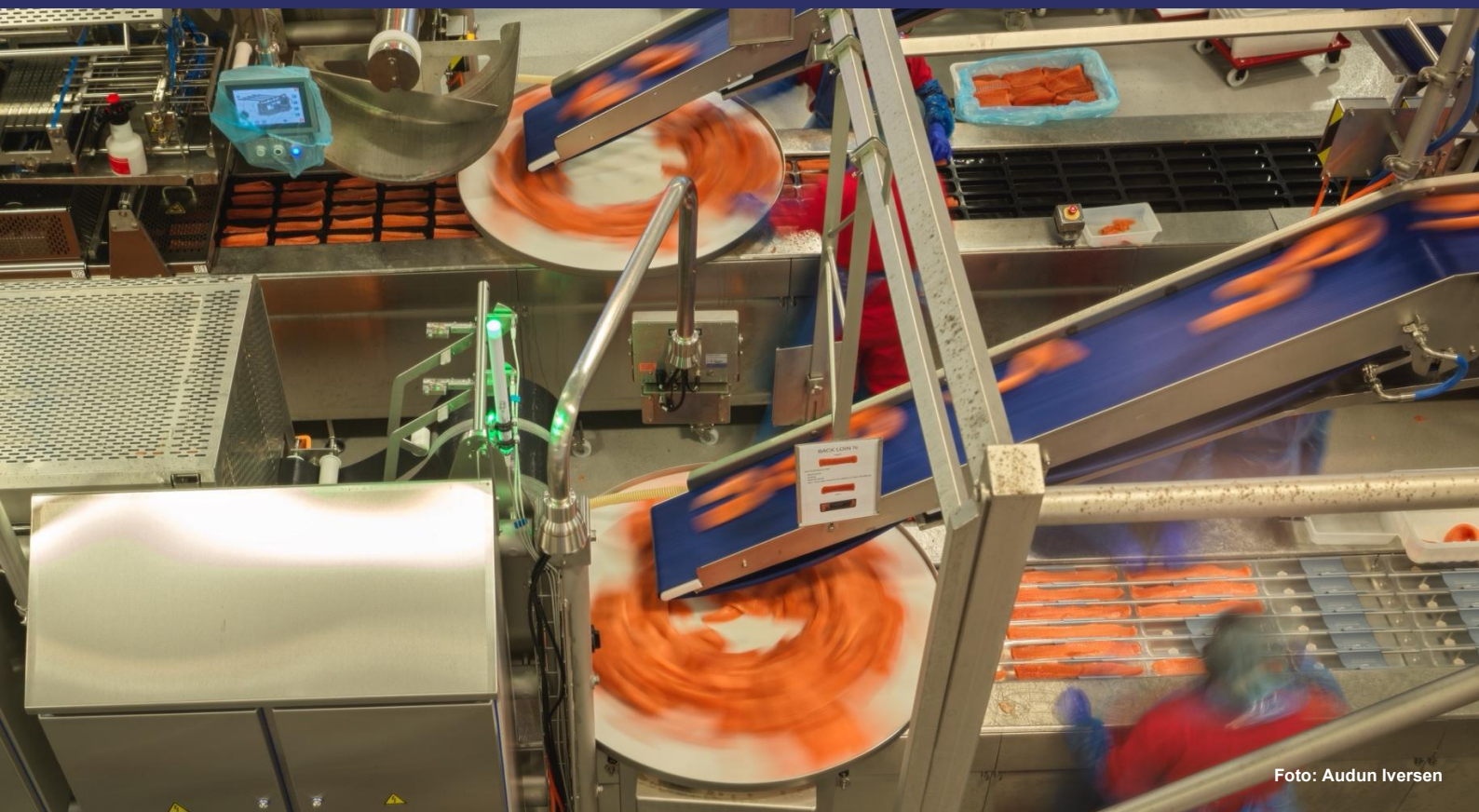

Foto: Audun Iversen

Nofima er et ledende matforskningsinstitutt som driver med forskning og utvikling for akvakulturnæringen, fiskerinæringen og matindustrien. Vi leverer internasjonal anerkjent forskning og løsninger som gir næringslivet konkurransefortrinn langs hele verdikjeden.

«Bærekraftig mat til alle» er vår visjon.

Kontaktinformasjon

Telefon: 77 62 90 00

post@nofima.no

www.nofima.no

NO 989 278 835 MVA

Hovedkontor Tromsø

Muninbakken 9–13

Postboks 6122

NO-9291 Tromsø

Stavanger

Måltidets hus

Richard Johnsensgate 4

Postboks 8034

NO-4068 Stavanger

Sunndalsøra

Sjølsengvegen 22

NO-6600 Sunndalsøra

Ås

Osloveien 1

Postboks 210

NO-1433 ÅS

Bergen

Kjerreidviken 16

Postboks 1425 Oasen

NO-5844 Bergen

Rapport

<i>Rapportnummer:</i> 45/2025	<i>ISBN:</i> 978-82-8296-865-2	<i>ISSN:</i> 1890-579X
<i>Dato:</i> 18. desember 2025	<i>Antall sider + sider vedlegg:</i> 37 + 10	<i>Prosjektnummer:</i> 14086
<i>Tittel:</i> Havbruksnæringens ringvirkninger		
<i>Title:</i> Ripple effects from Norwegian Aquaculture		
<i>Forfatter(e):</i> Silje Steinsbø, Thomas Nyrud, Helene Skjønghals Jensen, Bjørn Inge Bendiksen, Roy Robertsen, Audun Iversen		
<i>Avdeling:</i> Næringsøkonomi		
<i>Oppdragsgiver:</i> Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF)		
<i>Eksternt prosjektnummer/Oppdragsgivers ref.:</i> FHF 901845		
<i>Stikkord:</i> Ringvirkninger, verdiskaping, sysselsetting, havbruk		
<i>Sammendrag/anbefalinger:</i> Havbruksnæringen har hatt en stabil utvikling i 2024, med verdiskaping og sysselsetting på et høyt nivå til tross for økte kostnader og lavere priser enn rekordårene 2022–2023. Samlet verdiskaping fra havbruksnæringen, inkludert ringvirkninger, var 101 milliarder kroner i 2024. Av dette utgjorde kjernevirksomheten 46 milliarder, mens ringvirkningene bidro med 55 milliarder. Kostnadsøkningen i oppdrett har gitt økte innkjøp av varer og tjenester, noe som styrker ringvirkningene i leverandørleddene. Den samlede sysselsettingen i og fra havbruksnæringen var 69 400 personer, hvorav 42 000 knyttet til havbruksproduksjon og tilhørende ringvirkninger, 21 500 til slakting og foredling, og 6 000 til salgsselskaper. Vestland, Trøndelag og Nordland er de fylkene med størst verdiskaping og sysselsetting, men ringvirkningene gir betydelige bidrag også i andre deler av landet.		
<i>English summary/recommendation:</i> The Norwegian aquaculture industry maintained strong economic impact in 2024, despite higher costs and slightly lower prices compared to the record years of 2022–2023. Total value creation from aquaculture, including ripple effects, reached NOK 101 billion in 2024. Core activities accounted for NOK 46 billion, while ripple effects contributed NOK 55 billion. Increased production costs led to higher purchases of goods and services, amplifying ripple effects throughout the supply chain. Total employment generated by the aquaculture value chain was 69,400 jobs, of which 42,000 were linked to farming and related ripple effects, 21,500 to slaughtering and processing, and 6,000 to sales companies. Vestland, Trøndelag and Nordland were the leading counties in terms of value creation and employment, but ripple effects also generated significant activity in other regions.		

Forord

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF) har i nesten 20 år finansiert ringvirknings- og verdiskapingsanalyser for norsk sjømatnæring. Disse har tallfestet næringens bidrag til BNP og sysselsetting, fordelt på flåte, havbruk, fiskeindustri og salg, samt ringvirkninger fra alle disse. Ringvirknings- og verdiskapingsanalysene for fiskeri- og havbruksnæringen gir verdifull informasjon til både næring, forvaltning og samfunnet ellers, og er en god mulighet til å synliggjøre viktigheten og verdien av Norges viktigste bærekraftige næring.

Prosjektleder har vært Audun Iversen. Eirik Mikkelsen og Bent Dreyer har vært kvalitetssikrere.

Nofima er et av Europas største matforskningsinstitutter, med om lag 30 forskerårsverk er innen markeds- og økonomiforskning på havbruksnæringene. Nofima har siden 1978 gjennomført Driftsundersøkelsen for fiskeindustrien, og har lang erfaring med ringvirkningsanalyser basert på innkjøpsdata, innenfor alle deler av sjømatindustrien.

Vi takker FHF for finansiering av et spennende prosjekt. Vi takker også alle bedrifter som har levert innkjøpsdata for dette, samt for gode innspill underveis i prosessen. Referansegruppen, som har bestått av representanter fra næringens organisasjoner, har også bidratt med innspill underveis.

Forfatterne står ansvarlig for alt innhold i rapporten.

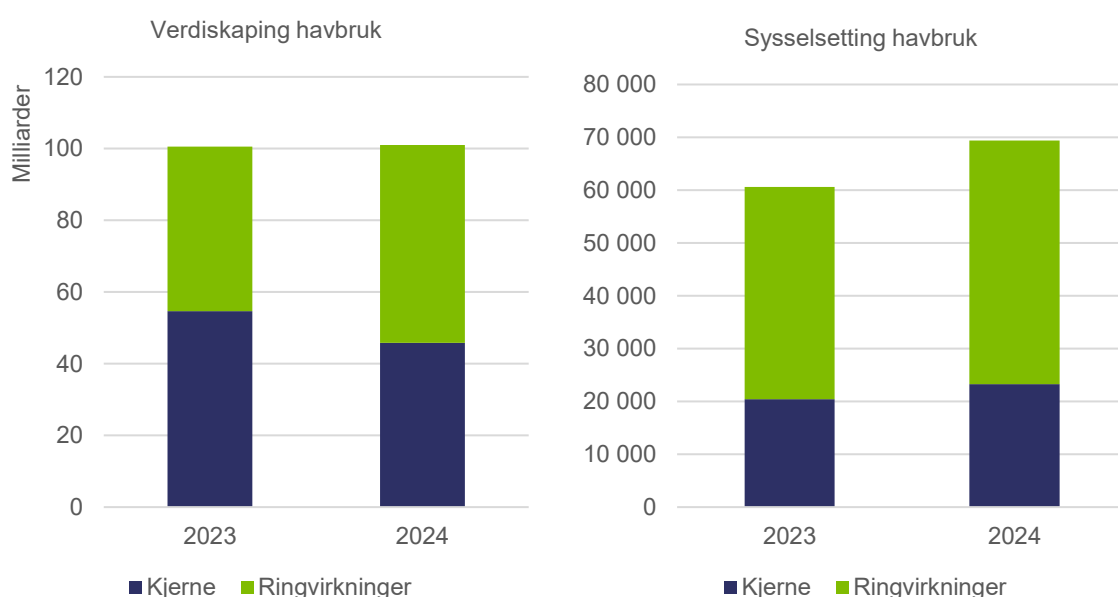
Innhold

1	Sammendrag	1
2	Innledning	6
2.1	Ringvirkninger fra <i>hele</i> havbruksnæringen	6
2.2	Hva mener vi med verdiskaping og ringvirkninger?	7
3	Hva former ringvirkningene?	8
3.1	Produksjon av oppdrettsfisk	8
3.2	Foredling og eksport	10
3.2.1	Sammensetningen av eksporten.	10
3.2.2	Eksportpris	11
3.2.3	Valutaeffekter	12
3.2.4	Lønnsomhet	12
3.3	Fra omsetning til ringvirkninger	13
3.4	Investeringer	14
4	Verdiskaping i havbruksnæringen	16
4.1	Kjernevirksomhet	17
4.2	Verdiskaping inklusive ringvirkninger	20
5	Sysselsetting i havbruksnæringen	22
5.1	Kjernevirksomhet	22
5.2	Sysselsetting inklusive ringvirkninger	24
6	Skatt	28
6.1	Havbruksnæringens samlede skattetrykk	29
7	Havbruksfondet	31
8	Datagrunnlag og metode	34
8.1	LEIF-modellen	35
8.1.1	Geografisk fordeling av ringvirkningene	36
9	Referanser	37
10	Vedlegg	i

1 Sammen drag

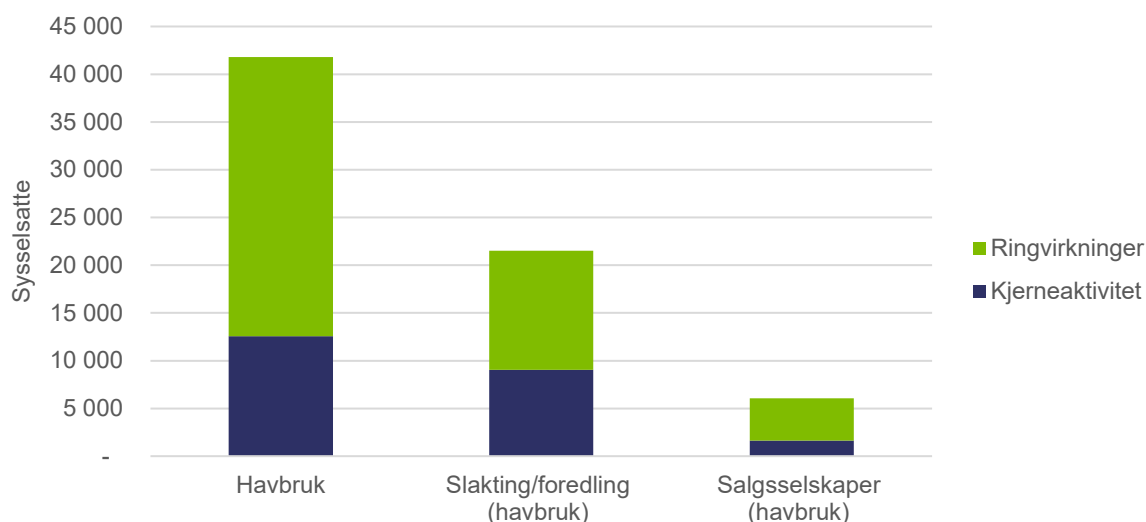
Havbruksnæringen har selv med urolige tider de siste årene hatt en god utvikling, med rekordhøy lønnsomhet i 2022 og 2023, før kostnadsøkning og litt lavere priser gjorde 2024 til et år med litt mer normal lønnsomhet.

I 2024 ble verdiskapingen i havbruksnæringen, inkludert ringvirkninger, omtrent akkurat like stor som i 2023, like over 100 milliarder kroner. Verdiskapingen i kjernevirksomheten ble noe lavere (ned fra 55 til 46 mrd.), på grunn av høyere kostnader og redusert lønnsomhet i matfiskproduksjon. Mye av de økte kostnadene finner vi igjen som innkjøp av varer og tjenester, som dermed gir større ringvirkninger (opp fra 46 til 55 mrd.). Dette ser vi også igjen i sysselsettingen: samlet sysselsetting fra havbruk gjør et solid byks fra 2023 til 2024. Sysselsettingen øker også i kjernevirksomheten, med en økning fra 20 til 23 tusen (Figur 1).

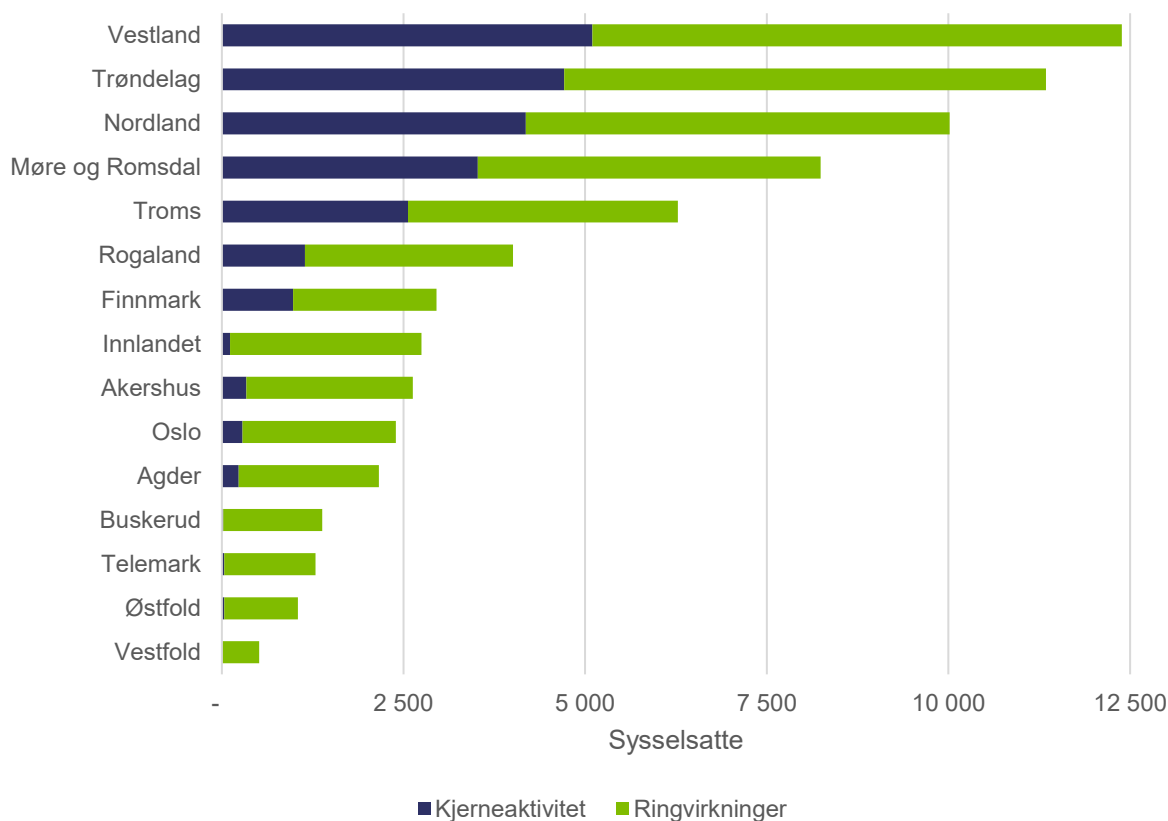
Figur 1 Verdiskaping og sysselsatte i havbruksnæringens kjerneaktivitet og som ringvirkninger for 2023 og 2024 (Kilde: Nofima)

Fra den havbruksbaserte verdikjeden beregner vi samlet sysselsetting (inkludert ringvirkninger) til 69 400 sysselsatte i 2024. Av disse er 42 000 sysselsatte i havbruksproduksjon (smolt og matfisk) og ringvirkningene derfra, mens 21 500 er sysselsatte i slaktning og foredling av oppdrettsfisk og 6 000 sysselsatte hører til rene salgsselskaper og ringvirkningene fra dem (Figur 2).

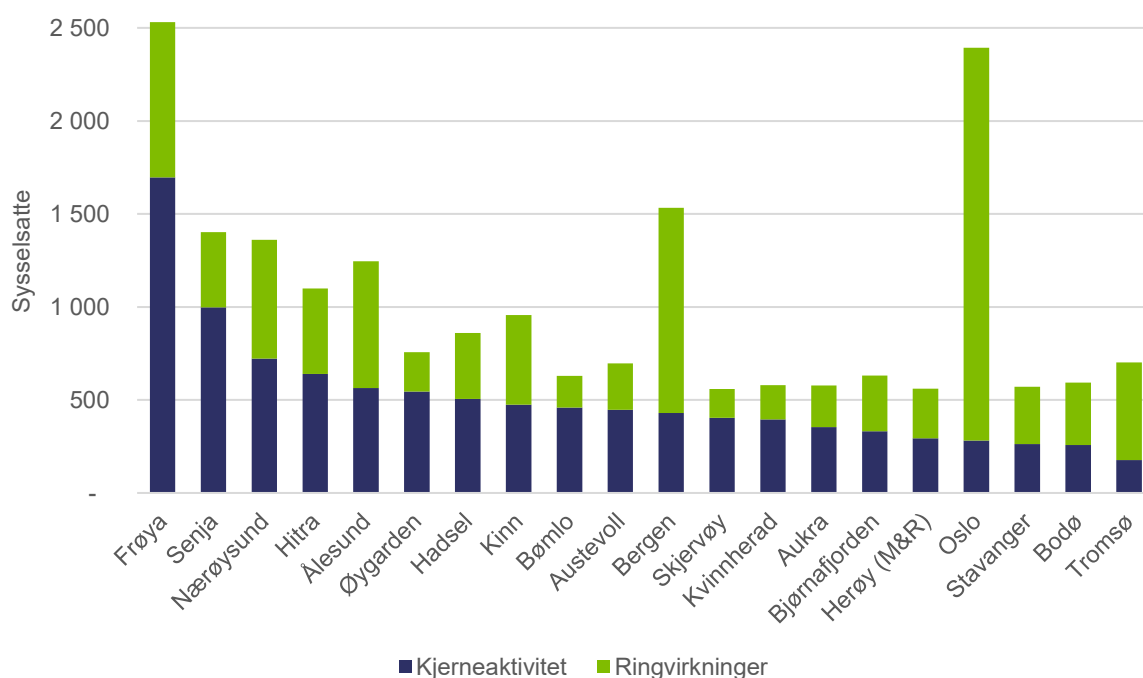
Figur 2 Sysselsatte per sektor i havbruksnæringens kjerneaktivitet og som ringvirkninger (Kilde: Nofima)

Fylket med størst sysselsetting i og fra havbruksnæringen er Vestland, som har nesten 18 % av den nasjonale sysselsettingen. Trøndelag (16 %), Nordland (14 %) og Møre og Romsdal (12 %) er også fylker som står for en stor del av sysselsettingen i både kjerneaktivitet og ikke minst ringvirkninger. De sju fylkene med størst sysselsetting (Figur 3) står for omtrent 80 % av landets sysselsatte i havbruksnæringen. Siden havbruksnæringen kjøper inn en mengde varer og tjenester, både spesialiserte og mer generelle, er sysselsettingen i ringvirkninger av betydelig størrelse også i andre fylker enn de typiske havbruksfylkene.

Figur 3 Sysselsatte per fylke i havbruksnæringens kjerneaktivitet og som ringvirkninger (Kilde: Nofima)

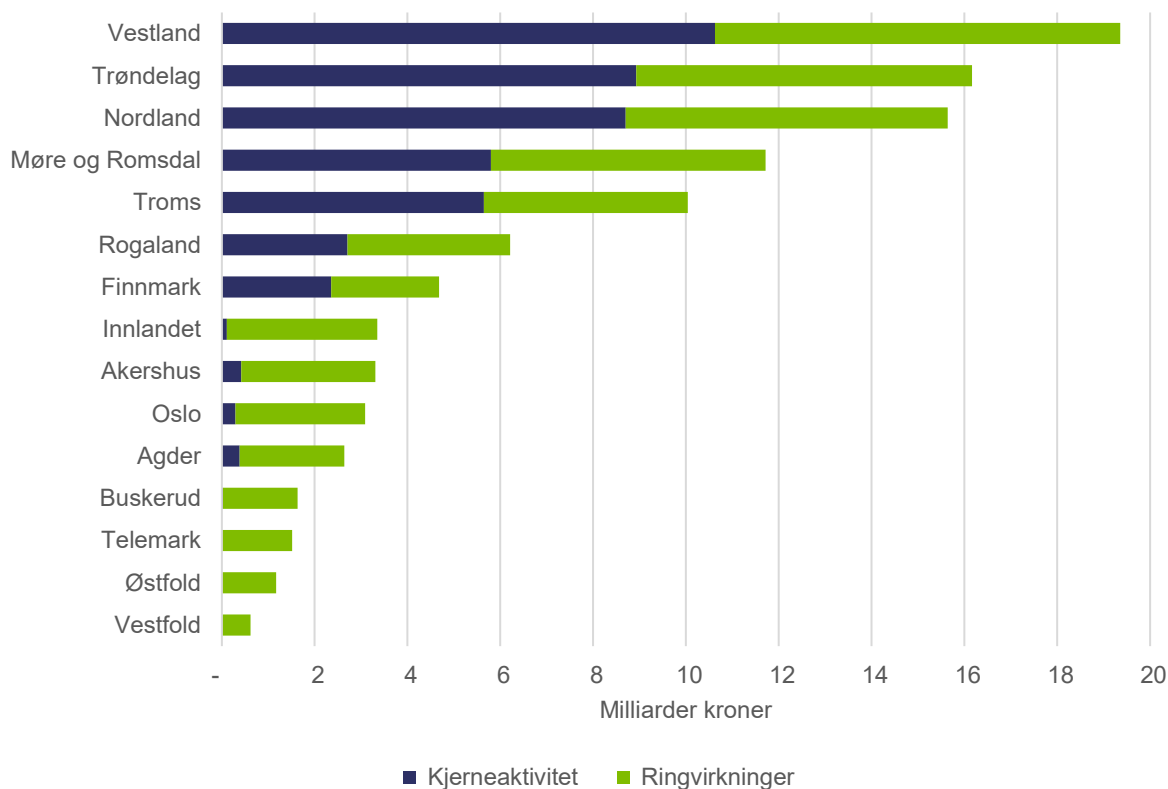
Frøya er kommunen med størst havbruksrelatert sysselsetting, med over 2 500 sysselsatte, som vist i figuren under. Senja, Nærøysund, Hitra og Ålesund har alle mellom 1 000 og 1 500 sysselsatte, mens de store ringvirkningene i Oslo og Bergen gjør at de havner som nummer to og tre når vi også tar med ringvirkninger. Bergen har ikke like mye ringvirkninger som Oslo, men mer sysselsetting i kjernevirksomhet, i foredling, salg og administrasjon. Vi ser også at Ålesund, Stavanger, Bodø og Tromsø kommer inn på lista over de 20 største kommunene. Ellers er det kommuner med store oppdretts-selskaper lokalisert i kommunen, og ikke minst stor sysselsetting i foredling, som kommer høyt på denne listen (Figur 4).

Figur 4 Sysselsatte per kommune (20 største kommuner) i havbruksnæringens kjerneaktivitet og som ringvirkninger (Kilde: Nofima)

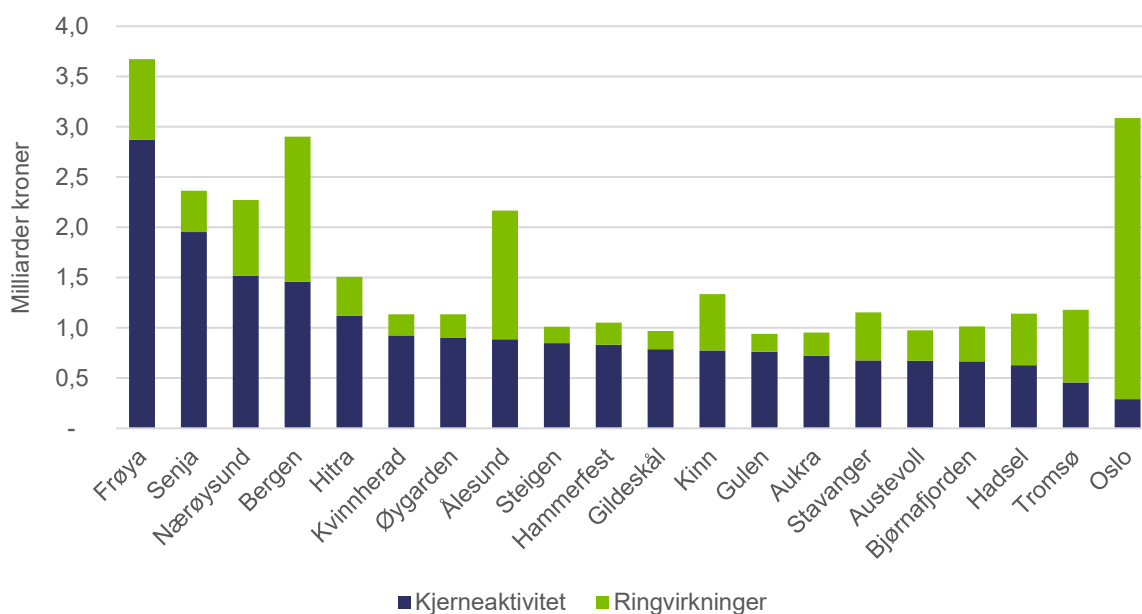
Havbruksnæringen hadde i 2024 en verdiskaping (inkludert ringvirkninger) på 101 milliarder kroner. Denne verdiskapingen fordelte seg på fylker som vist i Figur 5. Vestland troner øverst med over 19 milliarder, Nordland følger på med vel 16 milliarder, tett fulgt av Nordland med nærmere 16 milliarder kroner.

Omtrent 85 % av verdiskapingen skjer i kystfylkene der havbruksnæringen er størst, fra Finnmark i nord til Agder i sør. Disse kystfylkene står for over 98 % av verdiskapingen i kjerneaktiviteten, og 75 % av ringvirkningene. De resterende 15 % av verdiskapingen, som finner sted i de øvrige fylkene, er dermed i hovedsak som ringvirkninger, og utgjør til sammen 25 % av verdiskapingen i ringvirkninger fra havbruksnæringen nasjonalt, men kun 1,5 % av tilsvarende i nasjonal kjerneaktivitet.

Figur 5 Verdiskaping per fylke i havbruksnæringens kjernevirksomhet og som ringvirkninger (Kilde: Nofima)

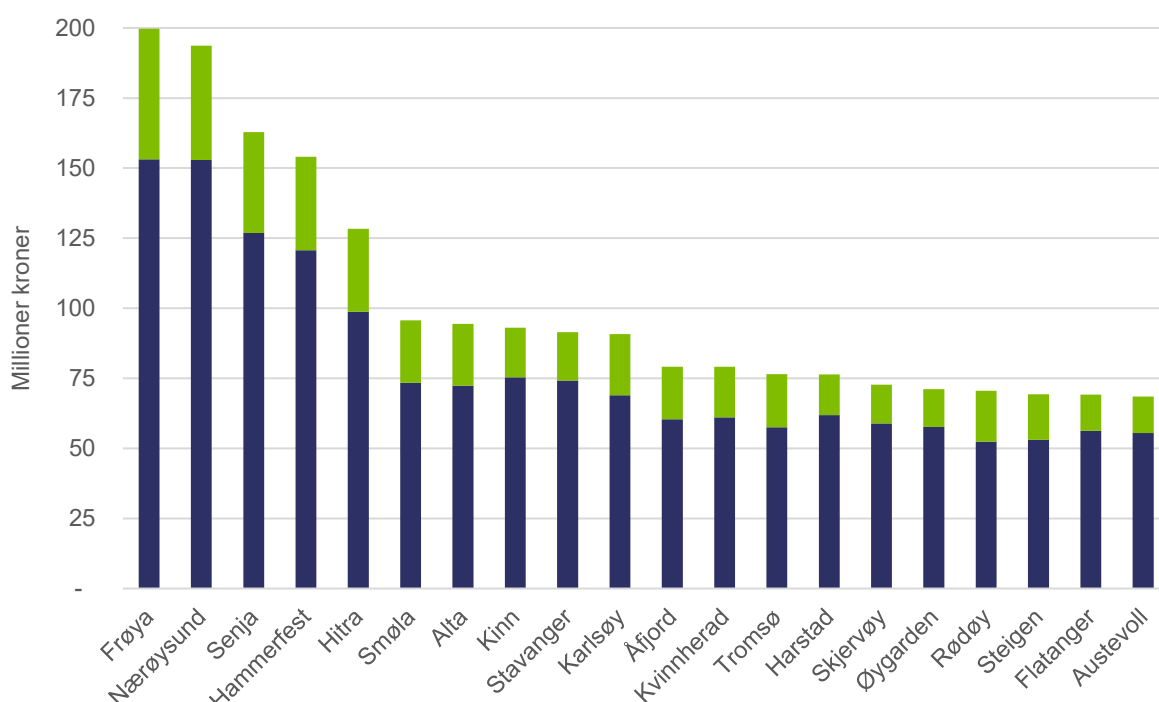
Frøya er kommunen med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen (Figur 6). Flere av kommunene som kommer høyt opp er typiske (fiskeri- og) havbrukskommuner, som gjerne er små og mellomstore, men hvor kjerneaktiviteten i næringen står sterkt. I Oslo er det ringvirkningene som dominerer verdiskapingen, mens Bergen og Ålesund har omtrent like mye ringvirkninger som kjernevirksomhet.

Figur 6 Verdiskaping per kommune (20 største kommuner) i havbruksnæringens kjerneaktivitet og som ringvirkninger (Kilde: Nofima)

For mange kommuner er havbruksfondet et viktig bidrag inn i kommuneøkonomien. Størrelse på kommune og økonomisk situasjon påvirker i hvor stor grad, og som vi ser av Figur 7 befinner flere mindre kommuner seg blant de 20 med størst utbetalinger i 2024 og 2025. Enkelte kommer har dermed en inntekt fra Havbruksfondet som tilsvarer 1/5 av de årlige driftsutgiftene i kommunen.

Når 3,8 milliarder kroner i 2024 ble fordelt på 143 kystkommuner, ble det 4 kommuner som hver fikk over 100 millioner kroner: Frøya og Nærøysund fikk begge over 150 millioner hver, fulgt av Senja med 127 millioner, Hammerfest med 121 millioner og Hitra med 99 millioner. Av resterende kommuner var det 17 som fikk mellom 50 og 75 millioner, 28 som fikk mellom 25 og 50 millioner, 34 som fikk mellom 10 og 25 millioner og 46 kommuner som fikk mellom 750 000 og 10 millioner kroner fra havbruksfondet. Siden utbetalingene i 2025 bare kommer fra produksjonsavgift blir utbetalingene betydelig mindre, til sammen 1,4 milliarder kroner.

Figur 7 Utbetalinger fra Havbruksfondet til de 20 kommunene med størst utbetaling i 2024 og 2025 (Kilde rådata: Fiskeridirektoratet)

Fra kjerneaktiviteten i havbruksnæringen ble det i 2024 innbetalt en samlet selskapsskatt på 5,9 milliarder kroner, mens det fra leverandørene ble innbetalt 2,5 milliarder i selskapsskatt. Den norske selskapsskatten var på 151,1 milliarder (utenom skatt på utvinning av petroleum) i 2024. Av dette utgjorde havbruksnæringens andel 3,9 %, noe som er betydelig større enn næringens andel av BNP på 1,3 %.

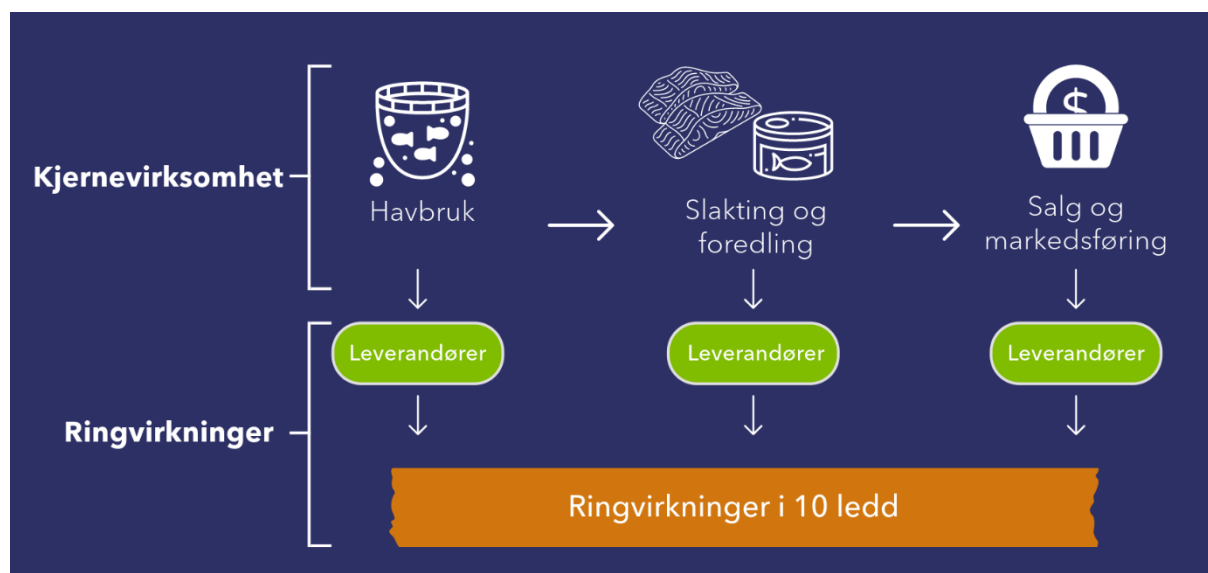
At næringens andel av skattene kan være såpass mye høyere enn næringens andel av BNP skyldes at i havbruk er en større andel av verdiskapingen i selskapene overskudd som beskattes på bedriftens hånd.

2 Innledning

FHF har i nesten 20 år fått laget ringvirknings- og verdiskapingsanalyser for norsk sjømatnæring. Disse har tallfestet næringens bidrag til BNP og sysselsetting, fordelt på flåte, havbruk, fiskeindustri og salg, samt ringvirkninger fra alle disse. Analysene gir verdifull informasjon til både næring, forvaltning og samfunnet for øvrig. Denne rapporten behandler havbruksnæringens ringvirkninger.

2.1 Ringvirkninger fra *hele* havbruksnæringen

I det følgende presenteres ringvirkninger for den norske havbruksnæringen. Med havbruksnæringen sikter vi til hele verdikjeden for havbruk, fra avl og rognproduksjon til salg, markedsføring og eksport. Gjennom hvert ledd i verdikjeden (fra venstre til høyre i Figur 8) tilføres fisken verdi gjennom verdiskapende aktiviteter som fôring, foredling og transport. Men for hvert ledd i verdikjeden kreves også innsats av varer og tjenester fra leverandører til næringen. Det er disse kjøpene av varer og tjenester vi omtaler som ringvirkninger. Ringvirkningene er en viktig del av total verdiskaping og sysselsetting som skapes i og fra havbruksnæringen. Vi måler ringvirkningene i ti ledd, fra havbruksnæringens innkjøp hos sine leverandører til leverandørenes innkjøp hos sine leverandører og så videre (nedover i Figur 8).

Figur 8 Havbruksnæringens verdikjede (kjernevirksomhet) og ringvirkningene som skapes gjennom innkjøp fra leverandører i ti ledd (Kilde: Nofima)

I denne rapporten diskuterer vi først utviklingen i de faktorer som i størst grad forklarer utviklingen i verdiskaping og sysselsetting i havbruksnæringen. Det gjelder oppdrettsproduksjon, som gir aktivitet i seg selv og i slakteri og foredling, og det gjelder eksport, som er en viktig indikator for den samlede verdiskapingen i næringen.

I kapittel 4 og 5 viser vi havbruksnæringens samlede betydning for samfunnet, både direkte og i form av ringvirkninger. Vi beregner verdiskaping, sysselsetting og skatt for hele verdikjeden, samt for leverandørene til alle ledd i verdikjeden. Vi presenterer først verdiskapingen i havbruksnæringen (kapittel 4, både over tid og fordelt på fylker og kommuner, før vi i kapittel 5 presenterer sysselsettingen i næringen. For både verdiskaping og sysselsetting vil vi først presentere aktiviteten i kjernevirksomheten i havbruksnæringen, det vil si hele verdikjeden fra rogn og oppdrett via slakt og foredling til salg. Etter å ha presentert henholdsvis verdiskaping og sysselsetting i kjernevirksomheten inkluderer vi også ringvirkningene i figurene og drøftingen, slik at man får en oversikt over samlet verdiskaping og sysselsetting som skapes av havbruksnæringen.

Kapittel 6 tar for seg næringens betydning for skatter og avgifter og kapittel 7 hva som tilfaller kommuner og fylkeskommuner gjennom Havbruksfondet.

I kapittel 8 beskriver vi nærmere metoden som ligger bak denne analysen, inklusive diskusjoner om styrker og svakheter ved metoden.

2.2 Hva mener vi med verdiskaping og ringvirkninger?

Beregninger av verdiskaping og ringvirkninger i denne rapporten er basert på analyse av regnskapene til bedrifter i havbruksnæringen, offentlig tilgjengelige data og register, samt Nofimas egne databaser.

Nærmere beskrivelser av datamateriale og metoder finnes i kapittel 8.

Noen viktige definisjoner og forklaringer

Verdiskaping: Verdiskaping (bruttoprodukt) er merverdien en bedrift skaper fra innkjøp av råvare til salg av ferdig produkt (salgsverdi – varekjøp). Verdiskapingen består av lønn til ansatte, overskudd til eiere og skatt til myndighetene. Verdiskaping måles oftest som driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) pluss lønnskostnader, og kan dermed ses som summen av avlønningen til kapital og avkastningen på arbeidskraft. En del av denne avkastningen vil så tilfalle stat og kommuner som skatteinntekter.

Netto verdiskaping: Den verdiskaping som er igjen etter at man har tatt hensyn til kapitalslit (det at bedriftens eiendeler blir mindre verdt fra år til år). Netto verdiskaping beregnes ved å trekke kapitalslit (målt som avskrivninger) fra brutto verdiskaping. I denne rapporten brukes gjennomgående netto verdiskaping. Det eneste unntaket er Figur 18, hvor vi sammenligner næringens bruttoprodukt med BNP.

Sysselsetting: Sysselsatte er summen av lønnstakere og selvstendig næringsdrivende, inkludert deltids- og sesongarbeidskraft.

Årsverk: Et årsverk er arbeidet som utføres av en arbeidstaker i full stilling i løpet av et år.

Ringvirkninger: Ringvirkninger skapes gjennom næringens (kjernevirksomhetens) kjøp av varer og tjenester. Vi måler ringvirkninger som sysselsetting og verdiskaping hos leverandører og leverandørers leverandører og så videre (hos oss beregnet i 10 ledd).

3 Hva former ringvirkningene?

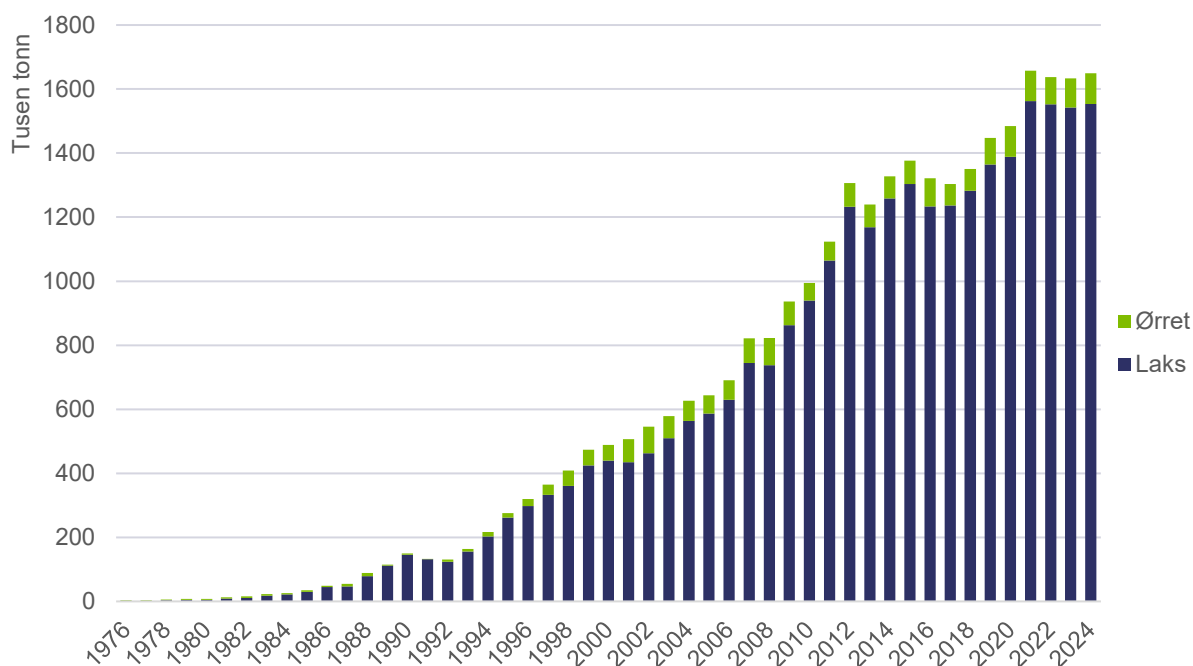
For å forstå utviklingen i ringvirkningene, og fordelingen av dem på fylker og kommuner, er det nødvendig å forstå utviklingen i både produksjon, foredling og eksport, og hva som driver denne utviklingen.

Ringvirkningene vil være direkte avhengige av oppdrettsproduksjonen, presentert i avsnitt 3.1. Størrelsen på ringvirkningene, og ikke minst verdiskapingen, vil også være avhengige av prisene som oppnås, verdien på eksporten blir derfor også en viktig indikator for ringvirkningene.

I dette kapitlet vil vi først vise utvikling i havbruksproduksjonen, før vi viser foredling og eksport av sjømat. Vi peker på hvordan verdiskaping og ringvirkninger kan utledes av omsetningen, og vi viser effekten av investeringer og valutaendringer.

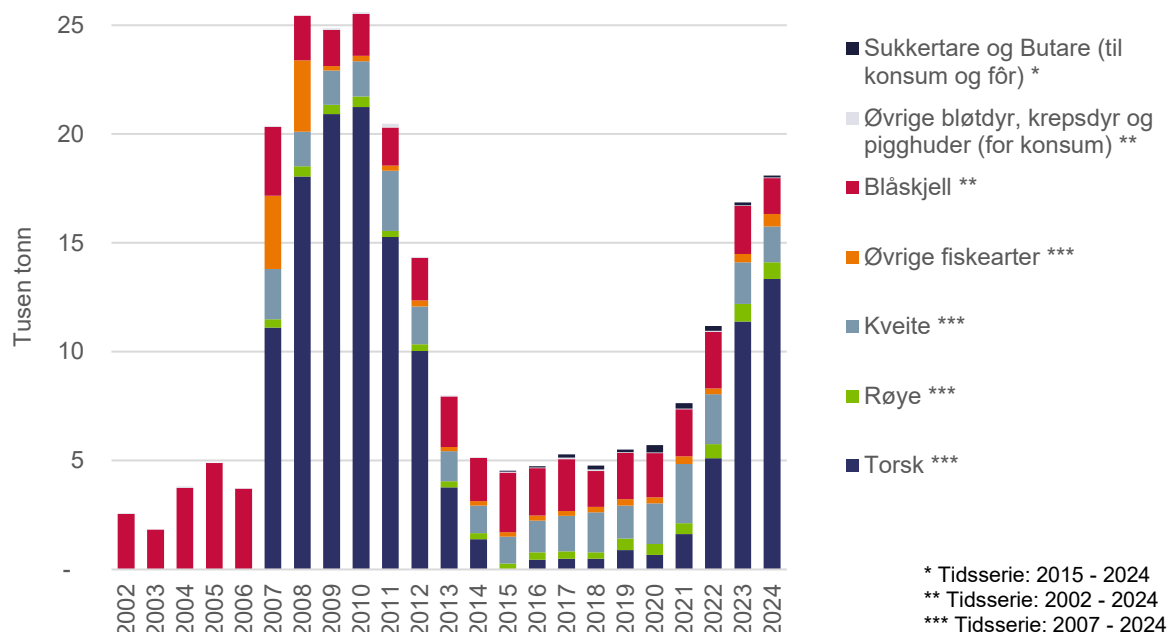
3.1 Produksjon av oppdrettsfisk

Mengden produsert oppdrettsfisk (laks og ørret) har mer enn doblet seg de siste 20 årene, som vi ser av Figur 9. Etter 2012 hadde vi noen år med liten vekst, mens produksjonen siden 2021 har vært nokså stabil på i overkant av 1,6 millioner tonn i året.

Figur 9 Produksjon av laks og regnbueørret per år (Kilde rådata: Fiskeridirektoratet)

Selv om oppdrett av nye arter både blir forsket på, og får mye oppmerksomhet, så er det laks og ørret det handler mest om i havbruksnæringen. I Figur 10 har vi vist produksjon av andre arter i oppdrett de siste drøye 20 årene. Det er torsk som gir de store utslagene på volumet. Vi ser at torsk i 2024 begynner å nærme seg volumet fra forrige storhetstid, selv om man foreløpig ligger på omtrent 2/3 av produksjonen oppnådd i 2009 og 2010. Eksportverdien økte fra 465 millioner i 2023 til 720 millioner i 2024, en økning på 55 %. Røye, kveite og blåskjell produseres også, med moderate variasjoner fra år til år.

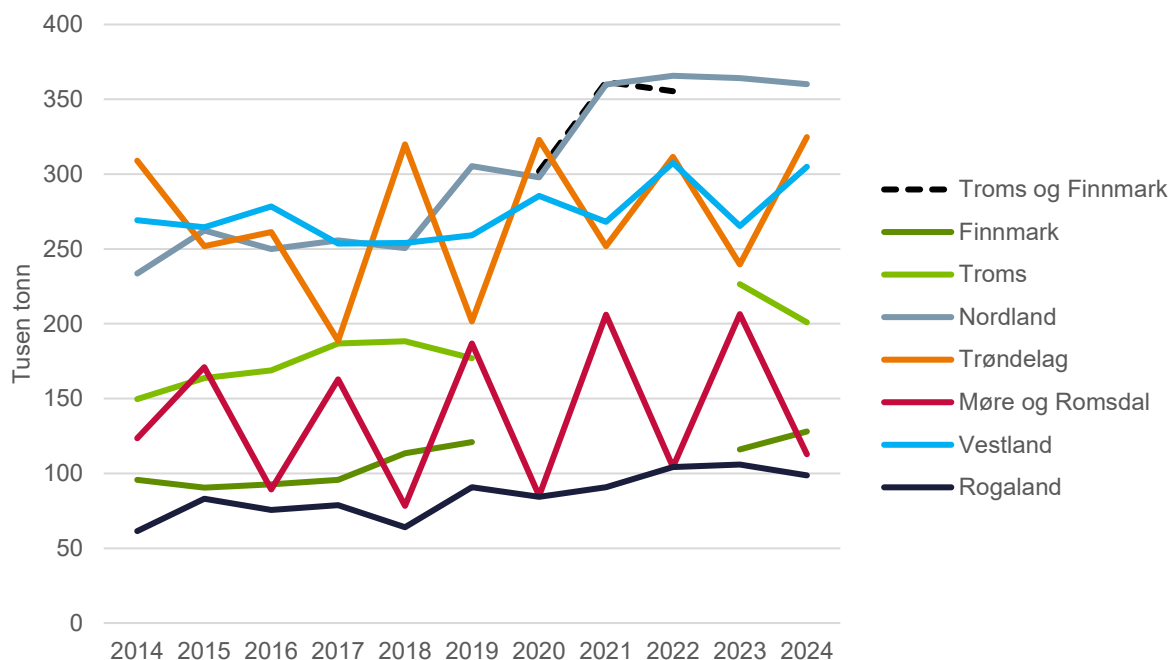

Figur 10 Salg av andre arter enn laks og regnbueørret fra havbruk per år (Kilde: Fiskeridirektoratet og Nofima)

Produksjonsvolum og vekst varierer mellom fylker og mellom år (se Figur 11). Nordland, Troms og Finnmark har produsert økende oppdrettsvolum de siste 10 årene, med en gjennomsnittlig årlig vekst i volum på omtrent 4 %. I Midt-Norge (Trøndelag og Møre og Romsdal) og Vestland har volum produsert per år vært jevnere, men også økt litt i løpet av den siste tiårsperioden. Både Trøndelag og Vestland har tidligere markert seg som fylkene med størst produksjon, mens Nordland de siste fire årene har inntatt posisjonen som toppfylke (målt i volum).

Trafikklyssystemet, og fargelegging av kysten i produksjonsområder, er medvirkende årsak til at produksjonen har økt mer i Nord-Norge (Finnmark, Troms og Nordland) enn ellers. Generelt, fra innføringen av systemet, har trafikklyset vært mer grønt i nord (og dermed gitt produksjonsvekst), og gulere/rødere lenger sør (som krever stillstand eller reduksjon i produksjon). På grunn av dette har også andelen av den totale norske produksjonen som foregår i nord økt fra å ligge i underkant av 40 % i 2014, til å være nærmere 45 % i 2024.

Noen kommuner og fylker har stor variasjon i årlig produksjon. Svingningene i produksjonsvolum annet hvert år i Trøndelag og Møre og Romsdal (og litt i Vestland) er et resultat av velfungerende områdekoordinering (som i noen tilfeller går på tvers av fylker), der utsett, slakt og brakklegging planlegges for å optimalisere drift over en produksjonssyklus på to år (Figur 11).

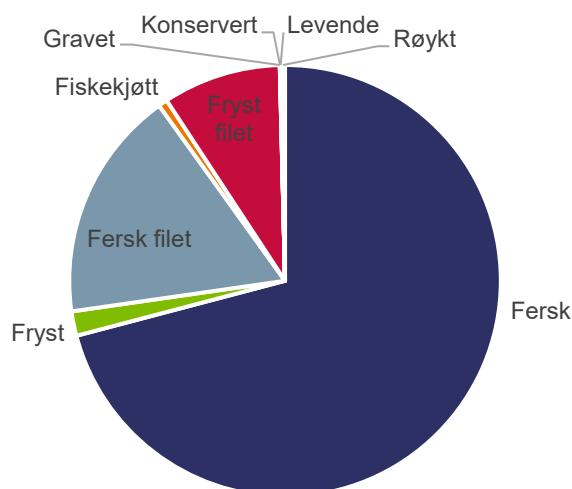
Figur 11 Fylkesvis produksjon av laks de siste 10 årene (Kilde rådata: Fiskeridirektoratet)

3.2 Foredling og eksport

Det ble i 2024 eksportert oppdrettet laks for 122,6 milliarder kroner, en minimal verdiøkning fra 122,3 milliarder fra 2023. Ørreteksporten økte derimot betydelig, fra 5,5 til 6,8 milliarder, en økning på 23 %.

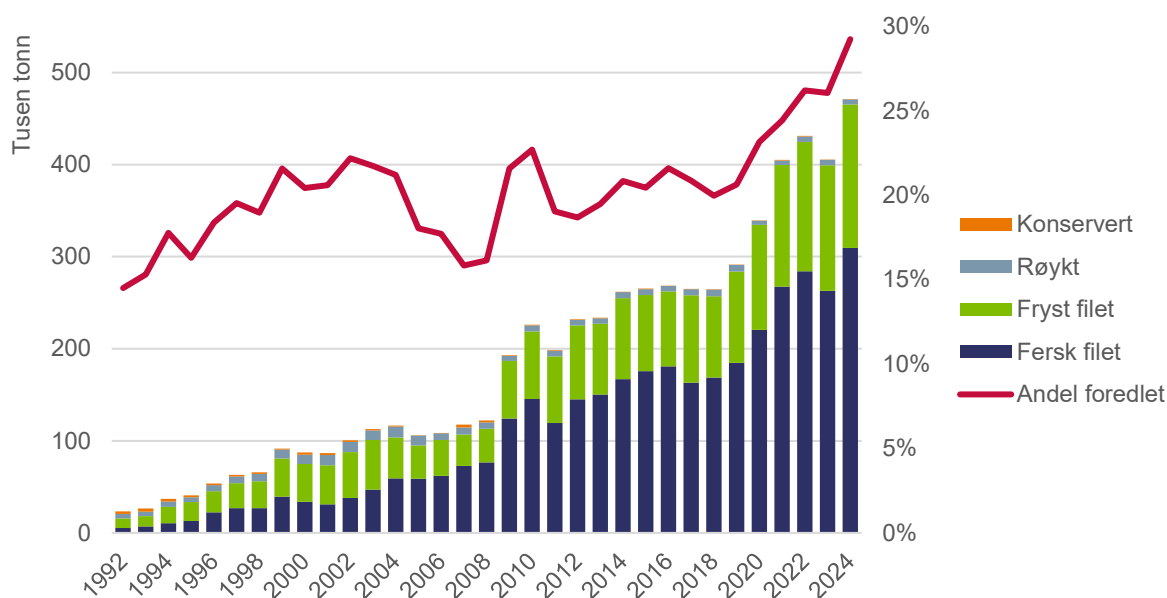
3.2.1 Sammensetningen av eksporten.

Hel, fersk laks utgjør fortsatt størstedelen (rundt 70 %) av eksportverdien for norsk laks, med rundt 87 milliarder kroner, men dette var vel fire milliarder mindre enn i 2023. Dette skyldes både den nevnte prisnedgangen, og en liten nedgang i volum. Når eksportverdien for laks ble omtrent den samme, så er det fordi to andre produktgrupper har økt, nemlig fersk filet og fryst filet. Fersk filet økte med vel 3 milliarder (til 21 milliarder), mens fryst filet økte med vel én milliard (til 11 milliarder). De andre produktkategoriene utgjør en mindre del av eksportverdien (Figur 12).

Figur 12 Hovedproduktgrupper for laks og ørret, eksportverdi (Kilde rådata: SSB)

Vi har de siste årene sett en stor økning i foredling av laks og ørret i Norge. Dette skyldes både vekst i produksjonen og at andelen som foredles har økt over tid. Mens andelen foredlet laks og ørret lå på 14 % tidlig på 1990-tallet, var andelen i 2024 på 29 % (Figur 13).

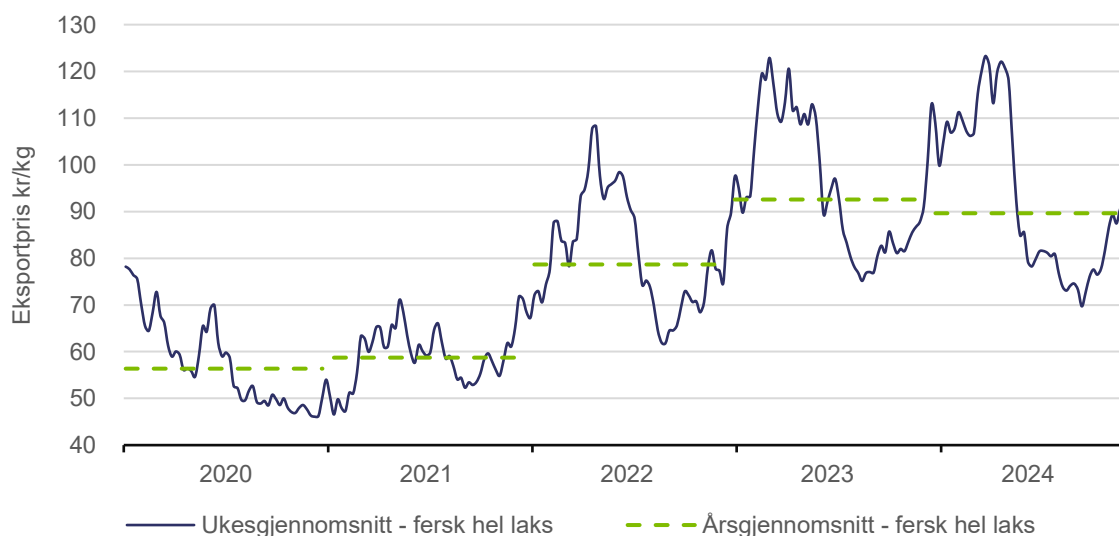

Figur 13 Laks og ørret til foredling, mengde (stolper) og andel av produsert mengde (linje) (Kilde rådata: SSB og Fiskeridirektoratet)

Figuren over viser mengde *eksportert* fisk som foredles, som altså nærmer seg 500 000 tonn i året. I tillegg til dette går omtrent 30 000 tonn til innenlands konsum. Det utgjør ikke mye i forhold til eksportert mengde til konsum, men med større foredlingsgrad (større andel konsumentklare produkter) utgjør det et viktig bidrag til sysselsetting og verdiskaping i en del bedrifter og steder.

3.2.2 Eksportpris

En viktig indikator for samlet verdiskaping er oppnådd pris i markedene. I 2024 var gjennomsnittlig eksportpris for fersk hel laks rundt 3 kroner lavere enn i 2023 (Figur 15). En større andel filet gjorde at eksportverdien for laks likevel ble like stor i 2024 som i 2023.

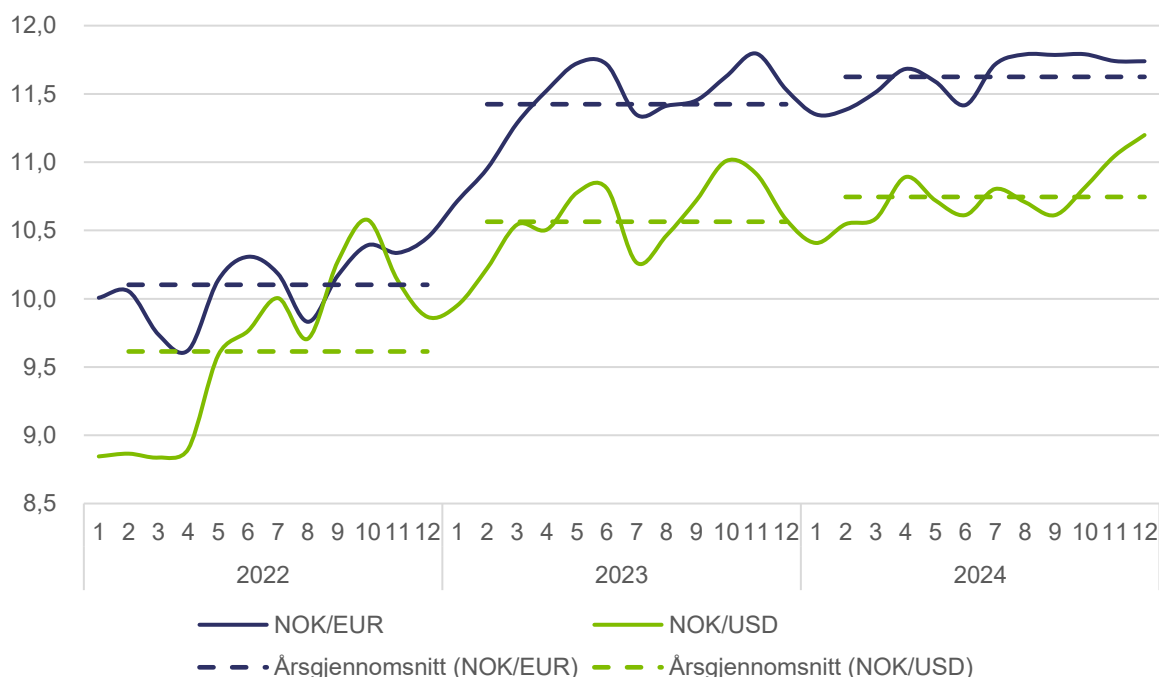

Figur 14 Eksportpris kr/kg for fersk hel oppdrettstorsk, per uke og år de siste fem år (Kilde: SSB og Nofima)

3.2.3 Valutaeffekter

Det meste av norsk sjømatproduksjon eksporteres, noe som gjør næringens inntekter sårbare for svingninger i kronekursen. Den norske kronen er en liten og volatil valuta, og påvirkes mye av faktorer som oljepris, rentedifferanser og global uro. Figur 16 viser utviklingen mellom 2022 og 2024 i den norske kronekursen mot de to viktigste handelsvalutaene for havbruksnæringen, euro og amerikanske dollar.

Figuren viser to viktige ting. I gjennomsnitt så vi en svak svekkelse både mot Euro og USD fra 2023 til 2024. Variasjonen i løpet av 2024 var imidlertid lavere enn i 2023 (bortsett fra en kraftig svekkelse mot USD mot slutten av året), slik at valutarisikoen var noe mindre i 2024 enn i 2023. En kraftig svekkelse av USD bidro til bedre priser på norsk laks mot slutten av året.

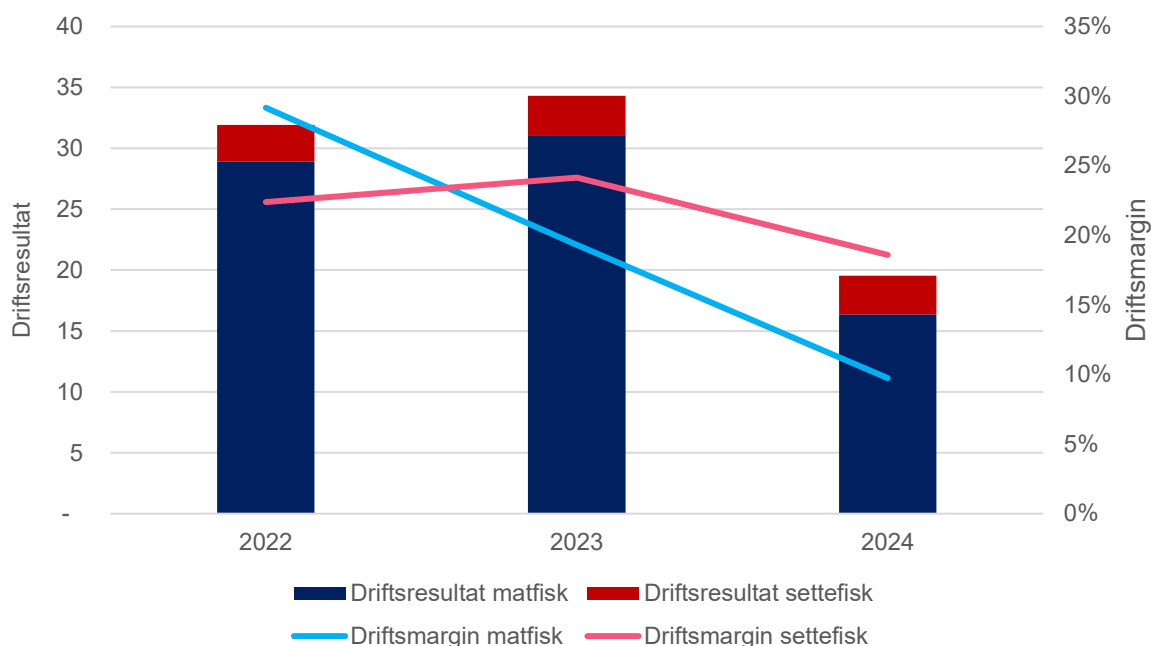

Figur 15 Utvikling i norsk kronekurs (NOK) mot euro (EUR) og amerikanske dollar (USD) fra 2022–2024 (Kilde: Norges Bank og Nofima)

3.2.4 Lønnsomhet

Prisøkningen fram til 2023 hadde stor effekt på havbruksnæringens marginer og lønnsomhet, og resultatet for næringen ble rekordhøyt i 2023¹. I 2024 gikk imidlertid prisene noe ned, samtidig som kostnadene økte ytterligere. I 2024 fikk næringen nesten halvert driftsresultatet i matfiskproduksjonen, fra vel 31 til vel 16 milliarder (Figur 16).

¹ Det kan være verdt å nevne at om man sjekker Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse kan det virke som at resultatet gikk *ned* fra 2022 til 2023. Dette skyldes at Fiskeridirektoratet ikke tar hensyn til at selskapene fra og med regnskapsåret 2023 tilpasser seg grunnrentebeskatningen ved å selge tjenester til seg selv, og dermed flytter overskudd ut av de selskapene som eier konsesjoner (som er de selskapene Fiskeridirektoratet har i sitt utvalg). Vi betrakter, i likhet med oppdrettselskapene selv, driftsselskap og konsesjonseierende selskap som del av havbruksvirksomheten, og dermed som del av kjernevirksomheten i næringen.

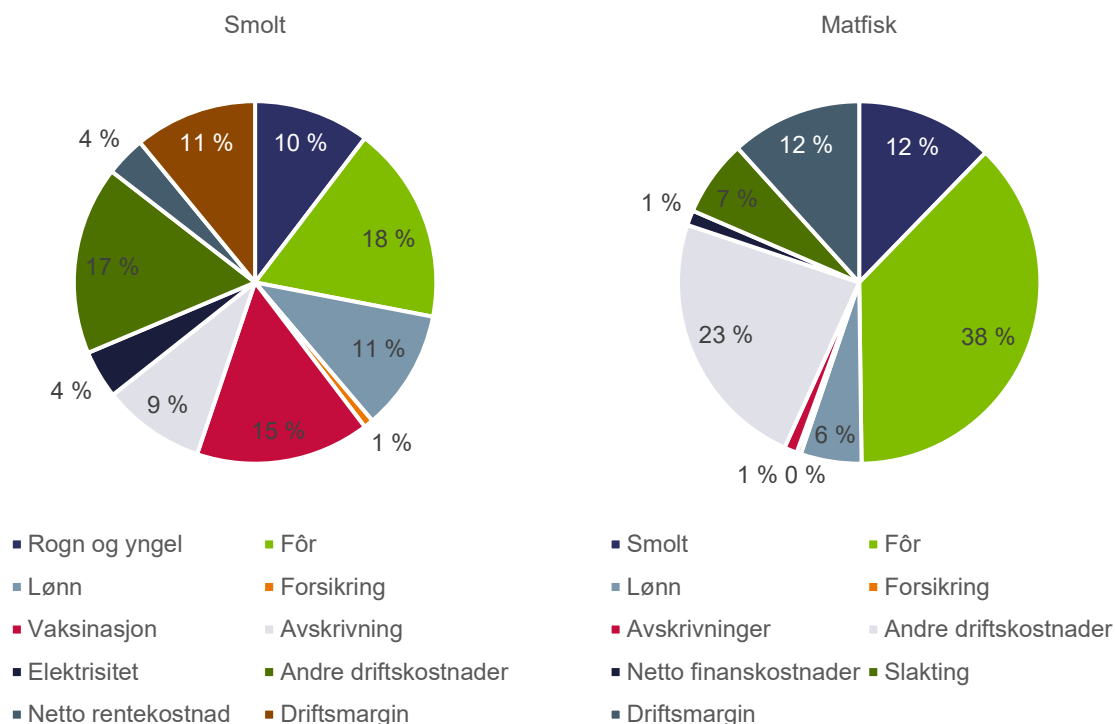

Figur 16 Samlet driftsresultat de siste tre årene for produsenter av matfisk og settefisk av laks og ørret (Kilde: Nofima)

3.3 Fra omsetning til ringvirkninger

Kostnadsstrukturen i en næring har stor betydning for hvor stor del av omsetningen som vil skape ringvirkninger. Dette kan illustreres med et eksempel fra smoltproduksjon og matfiskoppdrett (Figur 17). I oversikten over kostnadsstruktur har vi også inkludert driftsmargin, for å vise hvor mye av omsetningen som er henholdsvis verdiskaping og innkjøp som gir ringvirkninger. Av smoltanleggenes omsetning er omtrent 22 % verdiskaping, fordelt med 11 % som lønn og 11 % til kapitaleierne, mens drøye halvparten er varekjøp (og andre kostnader²) som skaper ringvirkninger. I matfiskoppdrett er kostnadsstrukturen ganske lik, men hvor føret utgjør en større andel av innkjøp av varer og tjenester.

² I posten Andre driftskostnader finner man en del kjøp av varer og tjenester som genererer ringvirkninger (for eksempel transport og innleie av tjenester), mens også en del kostnader som ikke gjør det.

Figur 17 Kostnadsstruktur i havbruksnæringens produksjon av smolt (venstre) og matfisk (høyre) for 2024 (Kilde: Nofima og Fiskeridirektoratet³)

Fôr er den største innsatsfaktoren, men også kjøp og innleie av mange typer tjenester bidrar til store innkjøp. I både smolt- og matfiskoppdrett er en del av omsetningen knyttet til innkjøp av henholdsvis rogn/yngel og smolt. I ringvirkningsanalysen trekker vi ut denne for å unngå dobbelttelling, mens det er industriens innkjøp av andre varer og tjenester som genererer ringvirkninger.

Ikke alt som kjøpes inn lager like store ringvirkninger i forhold til omsetningen, men avhenger av leverandørenes innkjøpsmønster. Drivstoff vil for eksempel skape relativt lite ringvirkninger, ettersom det er lite arbeid for store kvantum og verdi. Fôrinnkjøp gir store ringvirkninger, men ikke like store som fôrkostnadene kan gi inntrykk av, ettersom rundt 90 % av ingrediensene importeres. På den annen side vil mange andre varer og tjenester være mer arbeidsintensive, og gi større ringvirkninger i forhold til omsetningen.

3.4 Investeringer

Investeringer utgjør en viktig del av havbruksnæringens innkjøp. Samtidig er de en indikator på fremtidig aktivitet. Investeringer fanges ikke opp i tradisjonelle ringvirkningsanalyser basert på resultatregnskapet til bedrifter. I våre analyser lager vi egne kryssløp for investeringer, slik at vi også fanger opp ringvirkningene fra næringens investeringer.

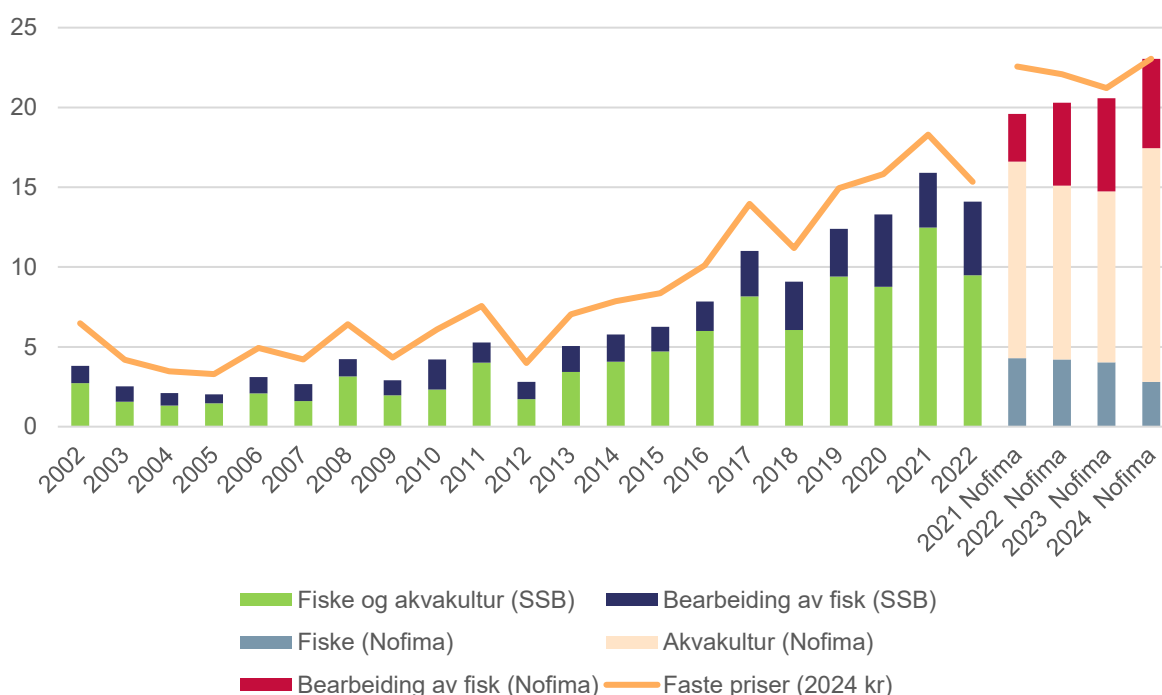
Investeringene i havbruksnæringen har lagt grunnlaget for en stor norsk leverandørindustri i marin sektor. Mange bedrifter i leverandørindustrien har også et stort marked utenfor Norge (Nyrud og Iversen, 2025). Samtidig er norsk sjømatnæring et stort marked for utenlandsk leverandørindustri, der mange

³ Resultatberegningene tar utgangspunkt i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse, men med Nofimas justeringer. Fiskeridirektoratet tar ikke hensyn til at mange selskap har tilpasset seg grunnrentebeskatningen ved å flytte overskuddet over i driftsselskaper som selger tjenester til selskapene som står som konsesjonseiere. Så lenge eierskapet er det samme vil Nofima se aktiviteten i drifts- og konsesjonseiende selskap i sammenheng. For 2023 hadde disse driftsselskapene, etter salg av oppdrettstjenester til egne selskap, rundt 12,5 milliarder i driftsresultat, noe som i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse vil overestimere Andre driftskostnader med rundt 8 kroner per kilo. For 2024 er denne effekten noe mindre, rundt 5,7 milliarder, eller 3,4 kroner/kilo.

etter hvert også har etablert seg i Norge. Investeringenes betydning for leverandørnæringene vil bli behandlet i en egen rapport fra dette prosjektet i 2026.

Våre foreløpige tall viser at sjømatnæringens investeringer i varige driftsmidler var på litt over 23 milliarder kroner i 2024. Rundt to tredjedeler ble foretatt i akvakulturnæringen, der investeringene utgjorde 14,7 milliarder kroner, en økning på nesten 40 % fra året før. I fiskeindustrien (både villfisk og oppdrett) utgjorde investeringene 5,6 milliarder kroner, en nedgang på 4 % fra 2023 (Figur 18).

Rett over 60 % av investeringene i fiskeindustrien var knyttet til bedrifter som slakter og foredler oppdrettsfisk. Det betyr at nesten 80 % av investeringene i sjømatnæringens kjernevirksomhet i 2024 var i verdikjeden til akvakulturnæringen.

Figur 18 Investeringer i norsk sjømatnæring (Kilde: SSB og Nofima)

I tillegg til investeringene i kjernevirksomheten vil det være store investeringer hos næringens leverandører.

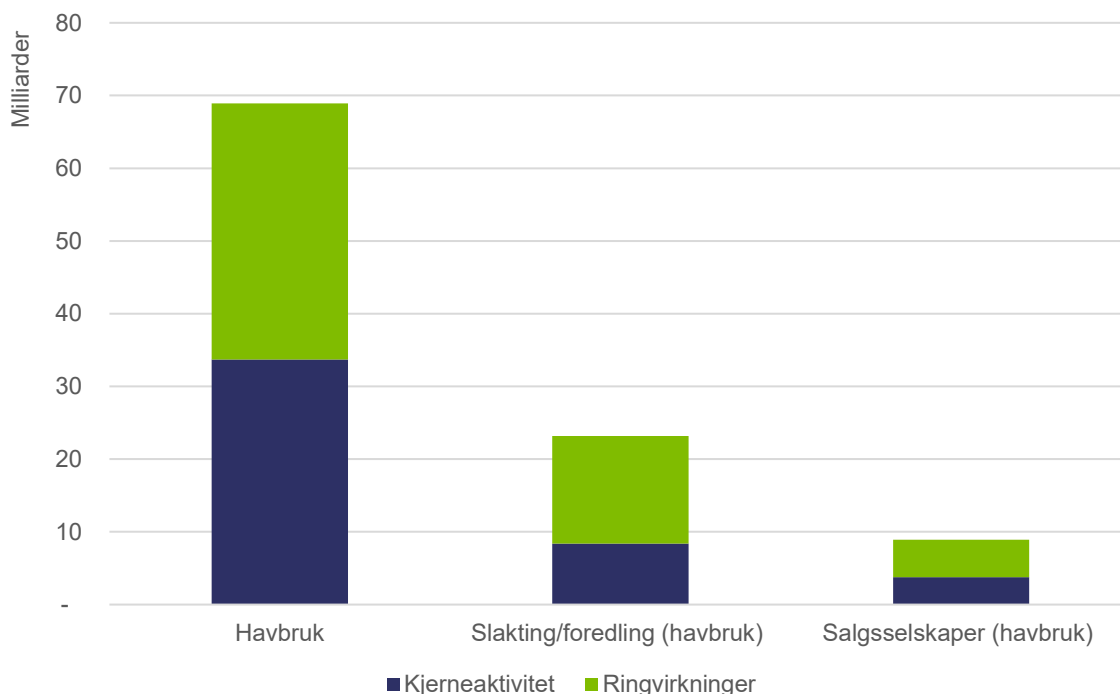
Nofimas tall avviker betydelig fra Statistisk Sentralbyrå sine beregnede tall for bruttoinvesteringer i fast realkapital. Forklaringer på forskjellene ligger trolig i både metode, datagrunnlag og bedriftsutvalget som ligger til grunn for beregningene. Våre data tar utgangspunkt i tall fra bedriftenes balanse og resultatregnskap i årsregnskapet, og for et større antall selskaper også årsregnskapsnotene over tilgang og avgang av varige anleggsmidler.

Også i tidligere ringvirkningsanalyser har det vært svært store differanser mellom nivå, og delvis også i utvikling, mellom SSB sine tall og andre beregninger⁴.

⁴ Størst ser det ut til at avvikene er på fiskeri og akvakultur, og det er også her metode og datagrunnlag etter vår oppfatning skaper størst utfordring. Summen av fast realkapital (bokført verdi) er omtrent den samme i tallene for SSB og Nofima, men med store forskjeller mellom næringene. Fiskeriene er preget av et betydelig omfang av kjøp og salg av brukte fiskebåter. Disse kan fremstå som investeringer for det enkelte selskap, men for næringen som helhet skal kjøp og salg av en brukt båt nulle ut hverandre når vi skal måle investeringer i realkapital. Slike «investeringer» skaper heller ingen ringvirkninger.

4 Verdiskaping i havbruksnæringen

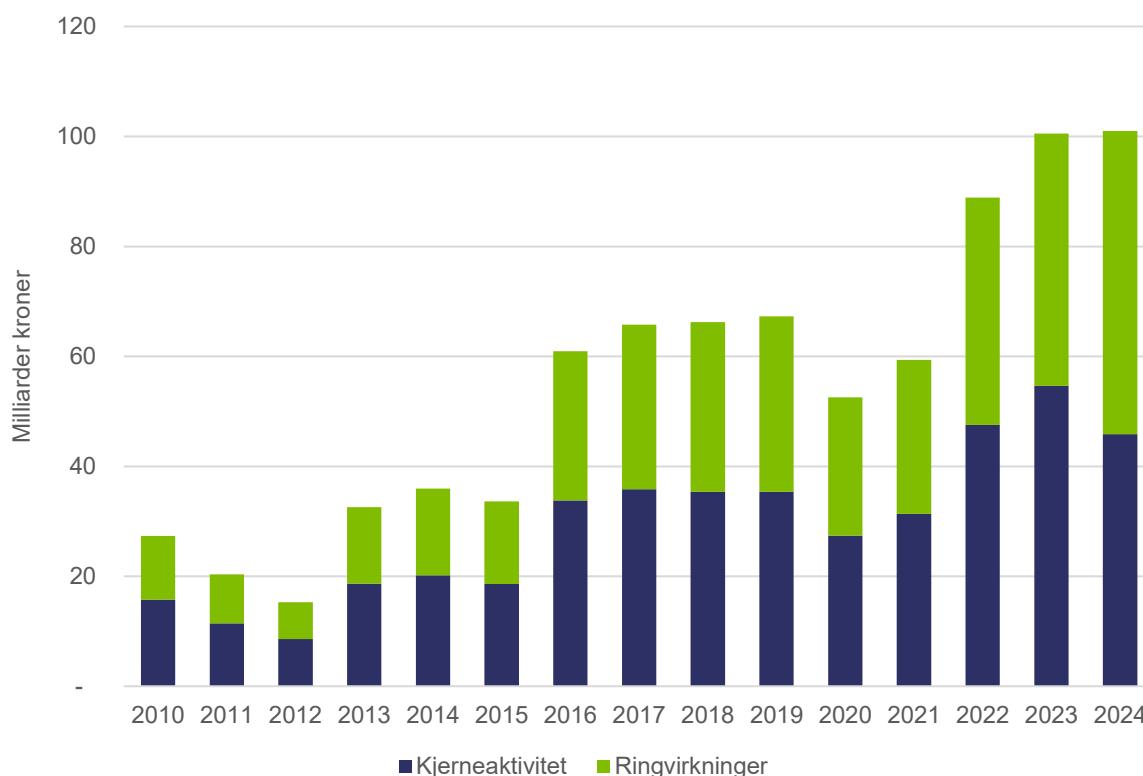
I den havbruksbaserte verdikjeden var samlet verdiskaping på 101 milliarder kroner i 2024, en halv milliard mer enn i 2023. I havbruksproduksjon (smolt og matfisk) var verdiskapingen 69 milliarder, mens den var 23,1 milliarder innen slakting/foredling og 8,9 milliarder hos de rene salgsselskapene (Figur 19).

Figur 19 Verdiskaping inkl. ringvirkninger fra havbruksbasert verdikjede (Kilde: Nofima)

Selv om samlet verdiskaping var omtrent like stor i 2024 som i 2023, så er det noen viktige forskjeller. Verdiskapingen fra kjernevirksomheten ble betydelig redusert, fra 55 til 46 milliarder. Dette skyldes først og fremst en betydelig kostnadsøkning i oppdrett. Denne kostnadsøkningen betyr imidlertid at oppdrettsnæringen kjøper mer varer og tjenester, som vi i denne sammenheng finner igjen som økte ringvirkninger. Ringvirkningene fra havbruksnæringen økte fra 46 til 55 milliarder (Figur 20).

Inkludert ringvirkninger var verdiskapingen på 101 milliarder i 2024, en svak økning fra året før, hvor verdiskapingen var på 100,5 milliarder. Økte kostnader medførte en reduksjon i havbruksnæringens verdiskaping fra 2023 til 2024, som vist i Figur 20, men den samme kostnadsøkningen gjorde at næringens ringvirkninger økte og samlet verdiskaping ble dermed tilnærmet uendret. Fra 2010 har verdiskapingen begynt å nærme seg en firedobling (+270 %), noe som gir en gjennomsnittlig årlig vekstrate over perioden på 10 %.

Figur 20 Utvikling over tid i havbruksnæringens verdiskaping (inkl. ringvirkninger) (Kilde: Nofima)

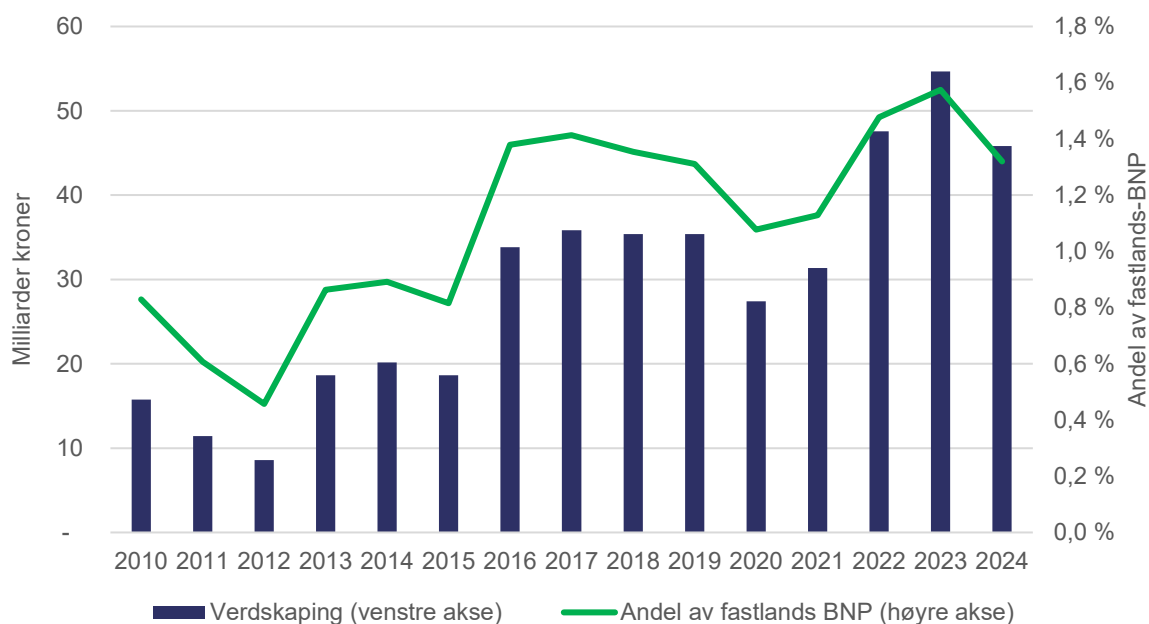
Med en rimelig jevnt voksende sysselsetting i havbruksnæringen, og dermed jevnt voksende lønns-kostnader, er det også på litt lenger sikt lønnsomheten som forklarer den store variasjonen i verdiskapingen fra et år til et annet. Fra 2016 gikk næringen inn i noen år med veldig god lønnsomhet, fulgt av lavere lønnsomhet i 2020 og 2021, før lønnsomheten igjen ble meget høy i 2022 og 2023, og igjen litt lavere i 2024.

I de følgende avsnittene vil vi først vise og diskutere verdiskaping i kjerneaktivitet, før vi inkluderer ringvirkningene.

4.1 Kjernevirksomhet

Sjømatnæringen har de siste årene fått større betydning for verdiskapingen i landet, litt på grunn av økende priser på villfisk, men mest på grunn av den sterke veksten i havbruksnæringen.

Figur 21 viser hvordan havbruksnæringens verdiskaping utgjorde 1,3 % av norsk fastlands-BNP i 2024, og at andelen har steget fra mellom 0,5 og 0,9 % fram til 2015, til rundt 1–1,6 % de senere årene. Verdiskapingen (her uten ringvirkninger) falt med 16 % fra 2023 til 2024, men den har omtrent tredoblet seg siden 2010.

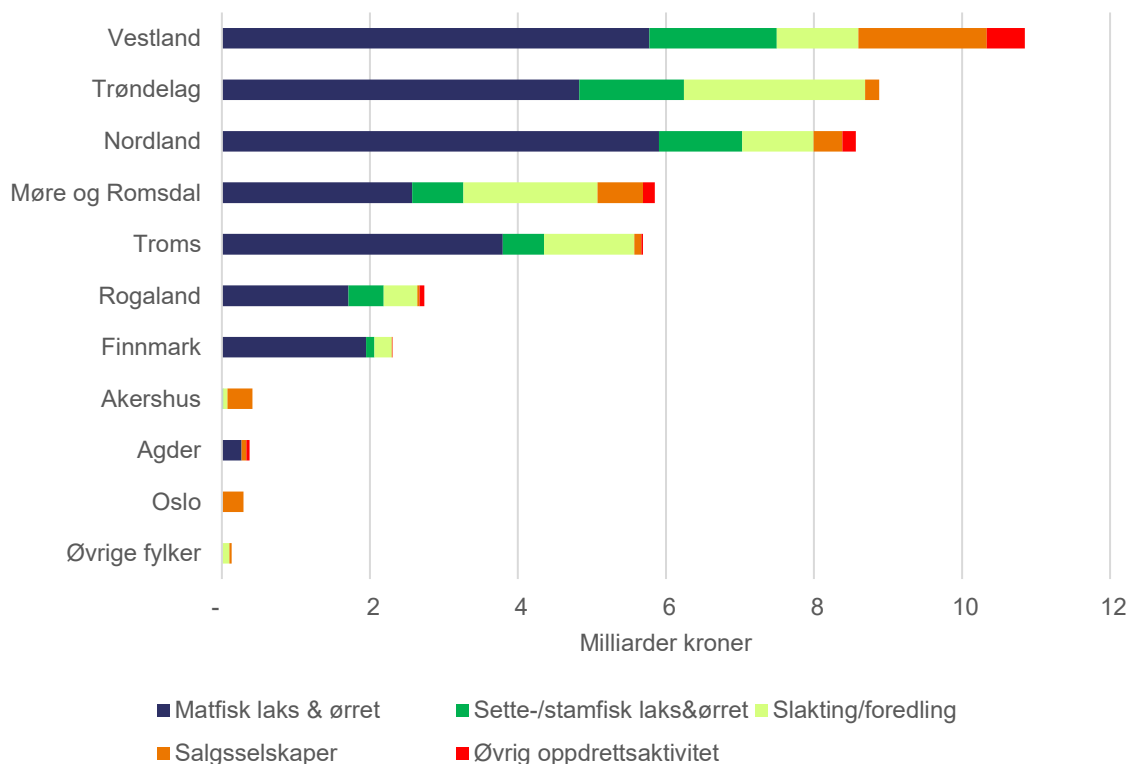

Figur 21 Utvikling over tid i havbruksnæringens verdiskaping (ekskl. ringvirkninger), totalt og som andel av BNP for fastlands-Norge⁵ (Kilde: Nofima)

Havbruksnæringens verdiskaping fordelt på fylker og typer aktivitet er vist i Figur 22. Vestland kommer høyest ut med 10,9 milliarder, etterfulgt av Trøndelag med 8,9 milliarder og Nordland med 8,6 milliarder. De fem største fylkene står for rundt 90 % av verdiskapingen i havbruksnæringen.

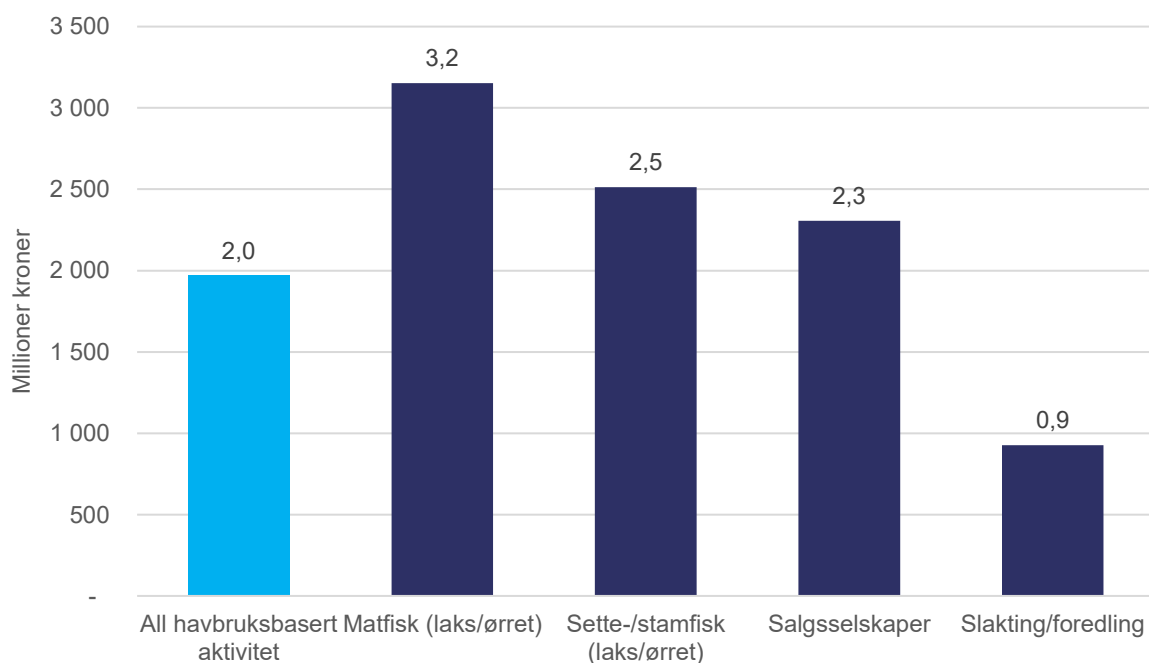
Matfiskproduksjon av laks/ørret står for størst andel av verdiskapingen i alle de største havbruksfylkene, og en samlet nasjonal verdiskaping på 26,8 milliarder. Deretter følger slakting/foredling med 8,4 milliarder, og sette/stamfiskproduksjon av laks/ørret med en samlet verdiskaping på 6,1 milliarder. Hos salgsselskapene var verdiskapingen på 3,8 milliarder. I figuren er det også inkludert en bolk med «øvrige oppdrettsaktiviteter». Denne består av algeproduksjon, settefisk-, stamfisk-, og matfiskproduksjon av andre arter innen akvakultur samt landbasert matfiskproduksjon av laks/ørret. Mange av disse produksjonskonseptene er små i skala og har lav lønnsomhet.

⁵ I beregningen av linjen er næringens brutto verdiskaping brukt for å kunne sammenligne med BNP (brutto nasjonalprodukt). Søylen viser netto verdiskaping, som også er brukt i resten av rapporten.

Figur 22 Verdiskaping i havbruksnæringen fordelt på fylker og type aktivitet (Kilde: Nofima)

Verdiskapingen per sysselsatt i havbruksnæringen var på 2,0 millioner kroner i 2024 når man ser på all aktivitet samlet (Figur 23). Fordelt etter de ulike aktivitetene i verdikjeden ser vi at matfiskproduksjon av laks/ørret kommer klart best ut, med en verdiskaping per sysselsatt på 3,2 millioner. Deretter følger settefisk-/stamfiskproduksjon av laks/ørret med 2,5 millioner. Innen slakting/foredling er verdiskapingen på 930 000 per sysselsatt, mens den er på 2,3 millioner hos salgsselskapene.

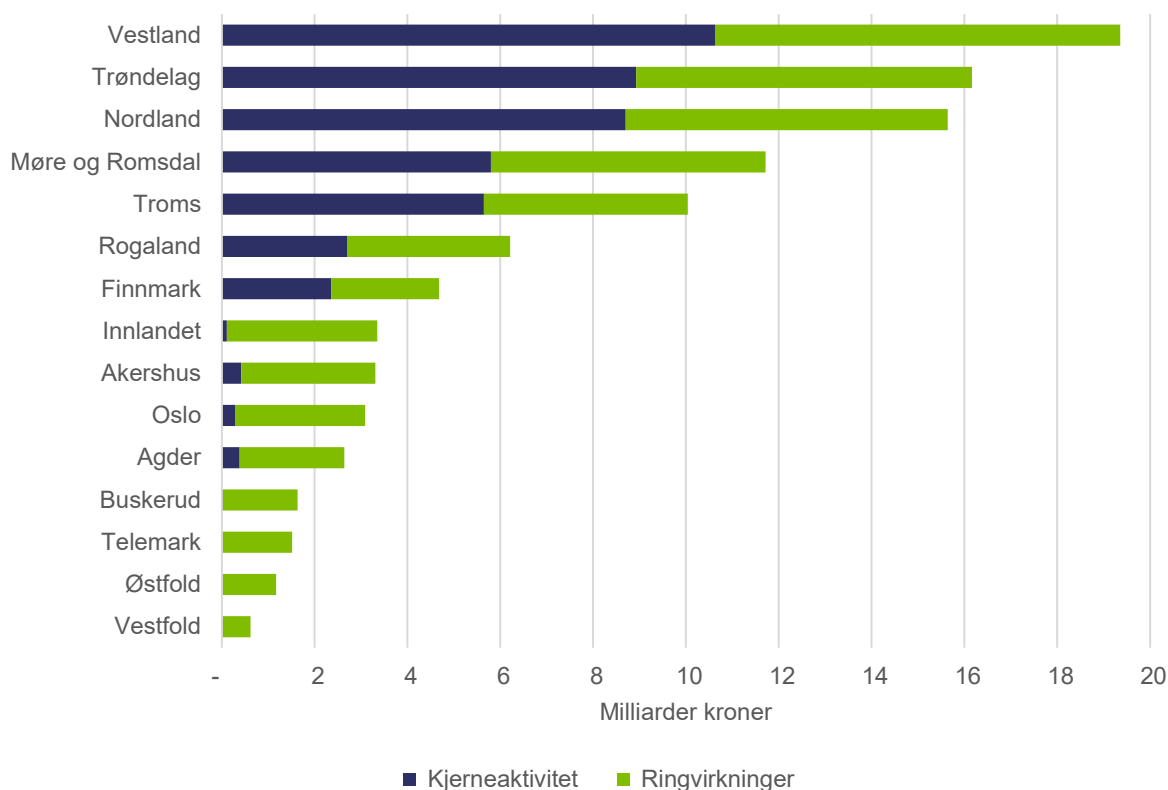
Figur 23 Verdiskaping per sysselsatt i havbruksnæringen, etter aktivitet (Kilde: Nofima)

Den relativt lave verdiskapingen i slakteri og videreforedling skyldes store underskudd i en del av selskapene, som delvis kan forklares med internprising som plasserer overskuddene i oppdrettsvirksomheten. I salgsselskapene er det relativt få sysselsatte som kjøper og selger store volum fisk, og verdiskapingen per sysselsatt som målt her blir derfor høy.

4.2 Verdiskaping inklusive ringvirkninger

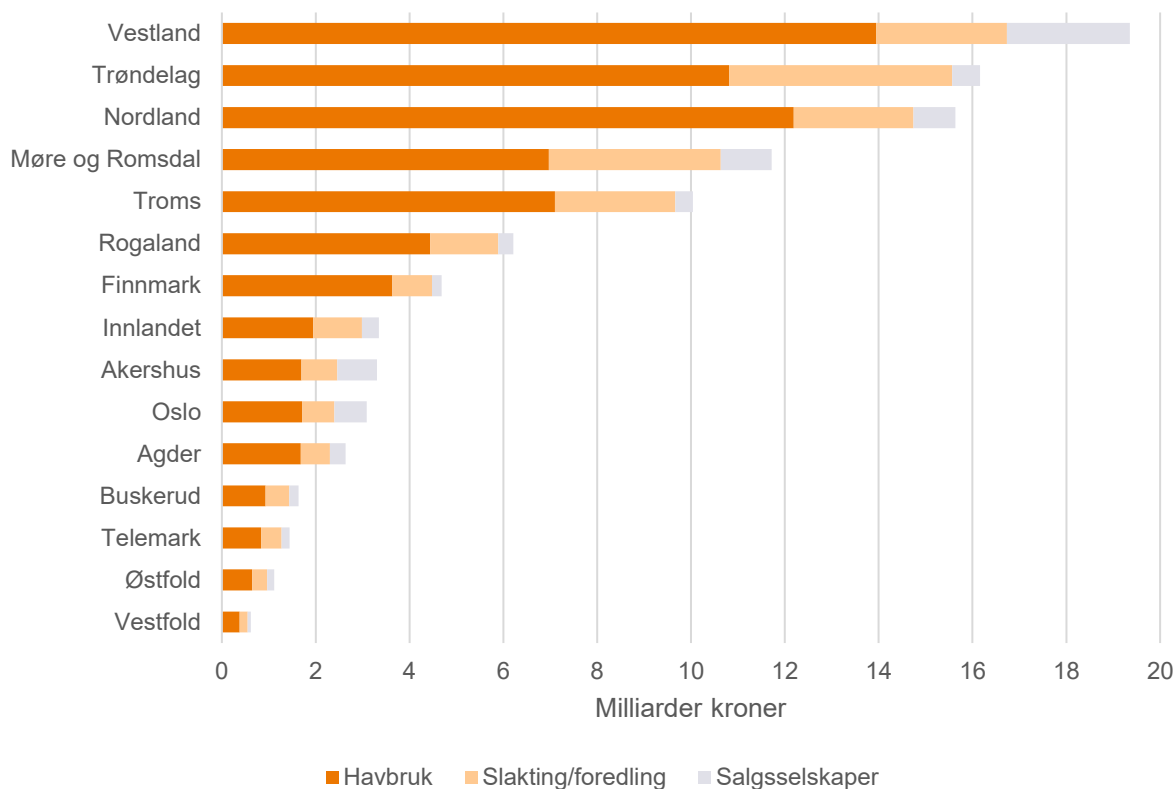
Havbruksnæringen hadde i 2024 en verdiskaping (inkludert ringvirkninger) på 101 milliarder kroner. Denne verdiskapingen fordelte seg på fylker som i Figur 24. Vestland troner øverst med over 19 milliarder, Nordland følger på med vel 16 milliarder, tett fulgt av Nordland med nærmere 16 milliarder kroner.

Omtrent 85 % av verdiskapingen skjer i kystfylkene der havbruksnæringen er størst, fra Finnmark i nord til Agder i sør. Disse kystfylkene står for over 98 % av verdiskapingen i kjerneaktiviteten, og 75 % av ringvirkningene. De resterende 15 % av verdiskaping som skjer i øvrige fylker er dermed i hovedsak som ringvirkninger, og utgjør til sammen 25 % av verdiskapingen i ringvirkninger fra havbruksnæringen nasjonalt, men kun 1,5 % av tilsvarende i nasjonal kjerneaktivitet.

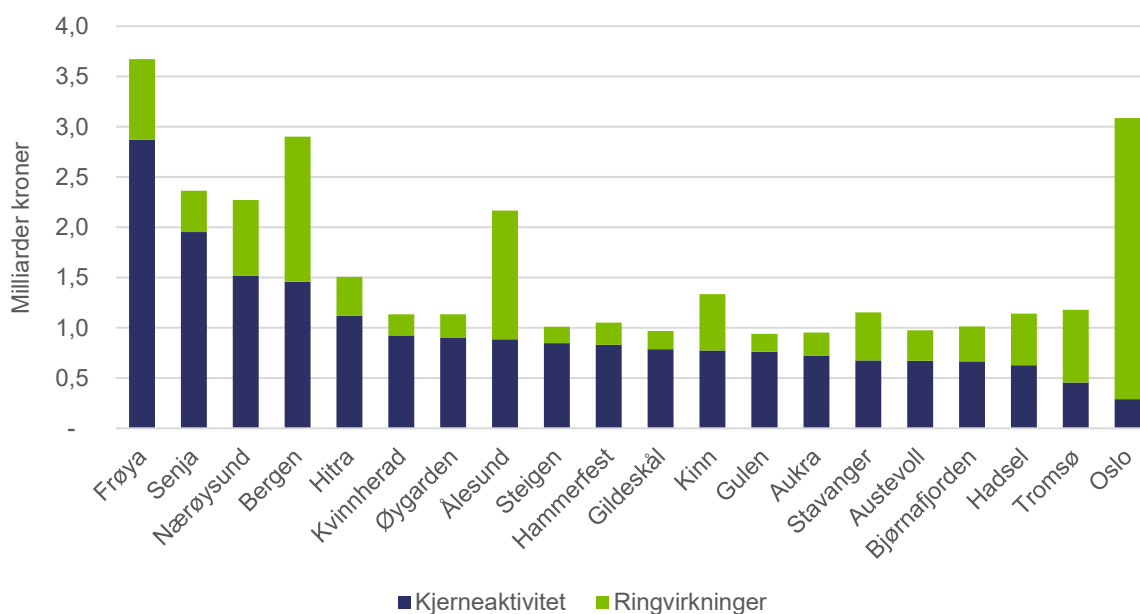
Figur 24 Verdiskaping per fylke i havbruksnæringens kjerneaktivitet og som ringvirkninger (Kilde: Nofima)

Når verdiskapingen inkluderer ringvirkninger og er delt etter type aktivitet finner vi omtrent 68 % i og fra havbruksleddet, 23 % i og fra slakt og foredling og resten i og fra salgsselskapene. Tilsvarende fordeling (på type aktivitet) varierer noe fra fylke til fylke, som vist i Figur 25. Innad i Vestland, Nordland, Troms, Rogaland og Finnmark er over 70 % av verdiskapingen (inkl. ringvirkninger), i hvert fylke, i og fra havbruksleddet. Trøndelag og Møre og Romsdal skiller seg ut med stor andel (rundt 30 % av fylkenes verdiskaping) knyttet til slakt og foredling.

Figur 25 Verdiskaping (inkl. ringvirkninger) per fylke og type aktivitet i havbruksnæringen (Kilde: Nofima)

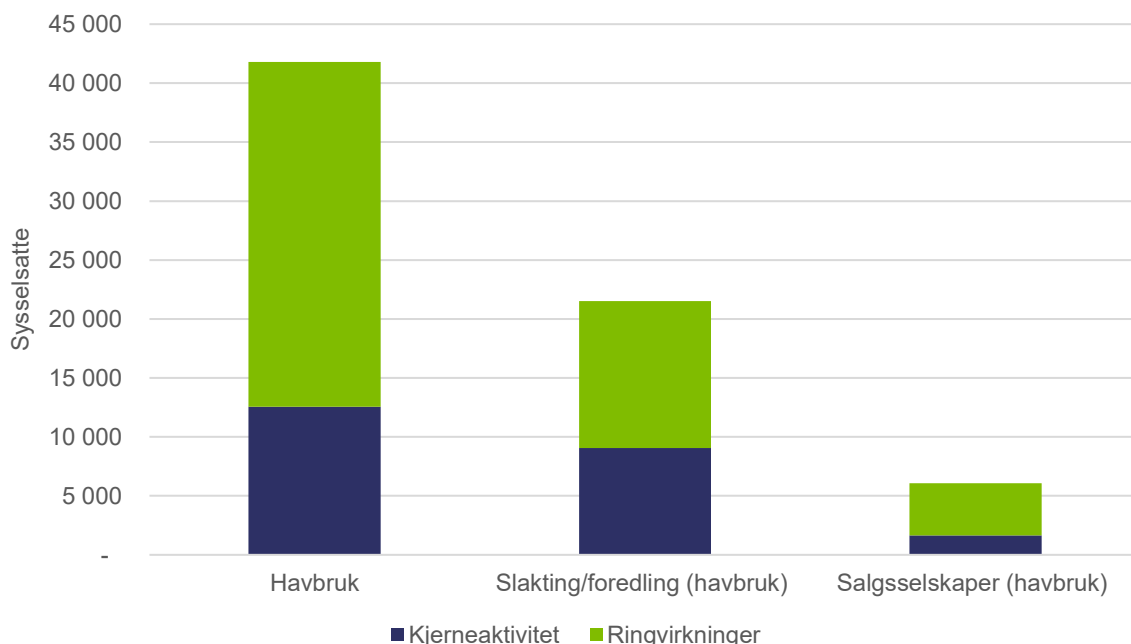
Frøya er kommunen med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen (Figur 26). Flere av kommunene som kommer høyt opp er mindre kommuner der kjerneaktiviteten i næringen står sterkt. I de større byene (som Bergen, Ålesund og Oslo) er det tydelig at verdiskapingen som skapes i ringvirkninger er større enn i typiske store oppdrettskommuner som Frøya, Senja og Nærøysund.

Figur 26 Kommunefordelt verdiskaping i kjerneaktivitet og som ringvirkninger fra havbruksnæringen for de 20 med størst samlet verdiskaping, plassert etter størrelse på kjerneaktivitet (Kilde: Nofima)

5 Sysselsetting i havbruksnæringen

Fra den havbruksbaserte verdikjeden beregner vi samlet sysselsetting (inkludert ringvirkninger) til 69 400 sysselsatte i 2024. Av disse er 42 000 sysselsatte i havbruksproduksjon (smolt og matfisk) og ringvirkningene derfra, mens 21 500 er sysselsatte i slakting og foredling av oppdrettsfisk og 6 000 sysselsatte hører til rene salgsselskaper og ringvirkningene fra dem (Figur 27).

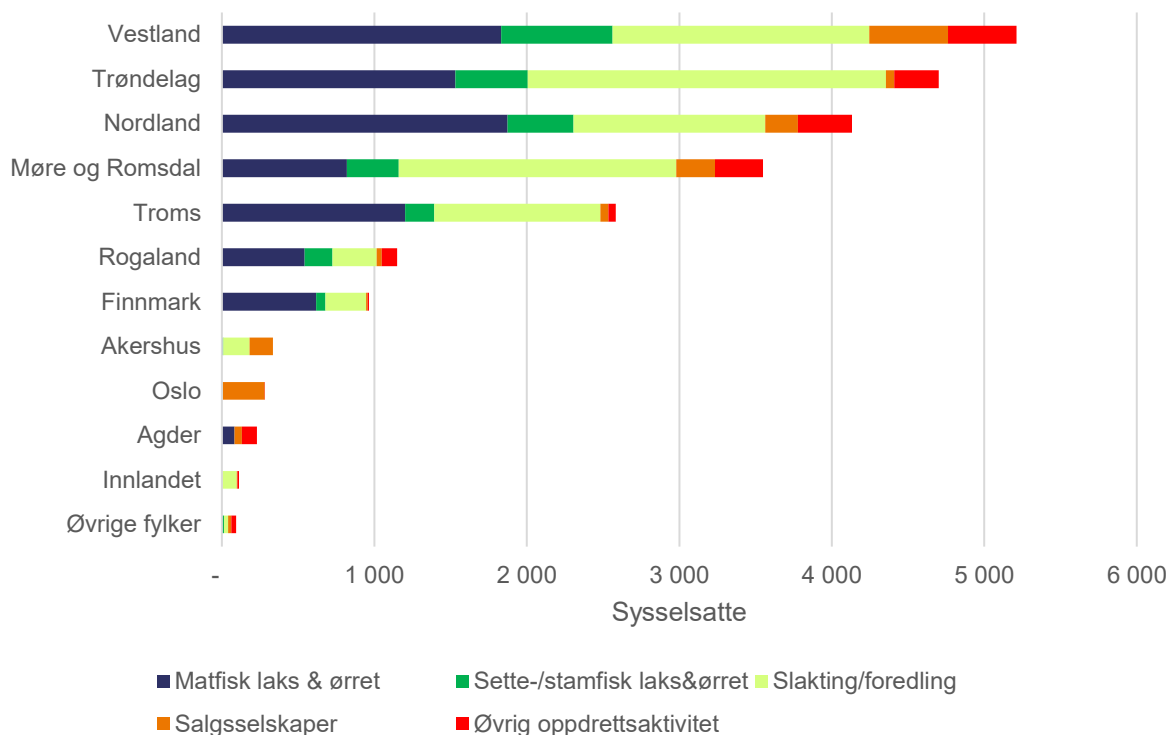

Figur 27 Sysselsetting inkludert ringvirkninger fra havbruksbasert verdikjede (Kilde: Nofima)

I de følgende avsnittene vil vi først vise og diskutere sysselsetting i kjerneaktivitet, før vi inkluderer ringvirkningene.

5.1 Kjernevirksomhet

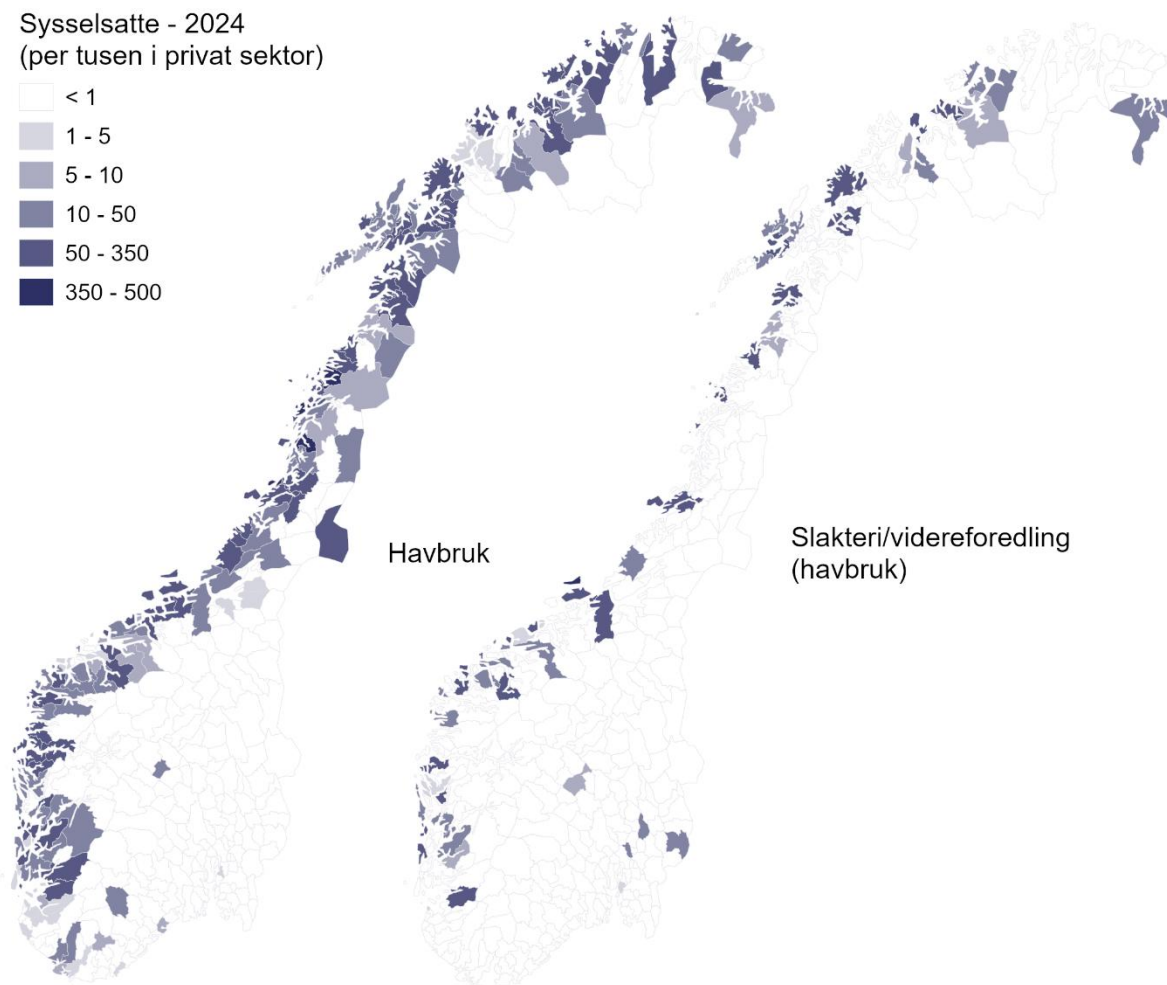
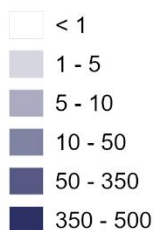
Vestland var fylket med høyest sysselsetting i havbruksnæringen i 2024, totalt 5 200 hadde sitt arbeidssted der. Deretter følger Trøndelag med 4 700, Nordland med 4 100, Møre og Romsdal med 3 500, og Troms med 2 600 (Figur 28). Som for verdiskapingen så står de fem største fylkene for nesten 90 % av sysselsettingen i næringen. Slakting/foredling sysselsatte flest, totalt 9 100 (39 %) av de sysselsatte. Deretter følger matfiskproduksjon laks/ørret, som sysselsetter 8 500 (36 %), og sette-/stamfiskproduksjon av laks/ørret med 2 400 sysselsatte (10 %). Fra at matfiskproduksjon laks/ørret var største sysselsetter innen havbruksnæringen i 2022 har slakting/foredling overtatt som største aktivitet målt i sysselsetting i 2023 og 2024.

Figur 28 Sysselsetting i havbruksnæringen fordelt på fylker og type aktivitet (Kilde: Nofima)

Havbruksproduksjon finner sted langs hele kysten fra nord til sør, i tillegg til noe landbasert oppdrett på innlandet (Figur 29). De sysselsatte i selve havbruksleddet av næringen er bosatt i veldig mange av landets kommuner, mens slakteriene og der det drives videreforedling er konsentrert om færre kommuner. Antallet kommuner med slakteri og videreforedling har blitt noe redusert over tid, men har økt igjen de siste årene. Vel 40 kommuner har slakteri eller foredling av laks av noe betydning (mer enn 5 ansatte), men over 80 % av sysselsettingen finnes i de 24 bedriftene med mer enn 100 ansatte. Slakteriene blir dermed veldig viktige for de kommunene hvor de befinner seg. Det er i tillegg en del mellomstore slakterier som har stor betydning for sine små kommuner og lokalsamfunn.

Sysselsatte - 2024
(per tusen i privat sektor)

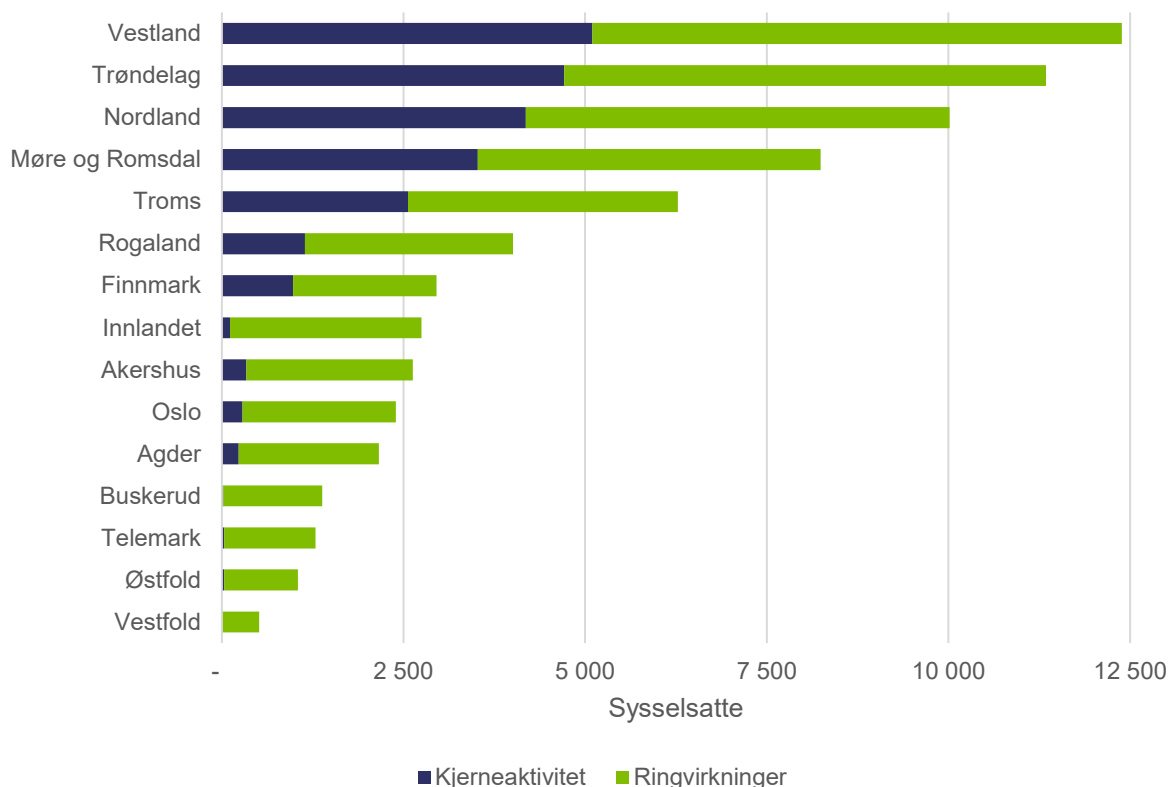

Figur 29 Sysselsatte i kjernevirksomhet i oppdrett (venstre kart) og slakteri/videreforedling (høyre kart) av laks og ørret per tusen sysselsatte i private sektor per kommunen for 2024 (Kilde: Nofima, SSB, kartverket og Eurostat)

5.2 Sysselsetting inklusive ringvirkninger

Havbruksnæringen sysselsatte omtrent 69 400, samlet i kjerneaktivitet og som ringvirkninger av næringen i 2024.

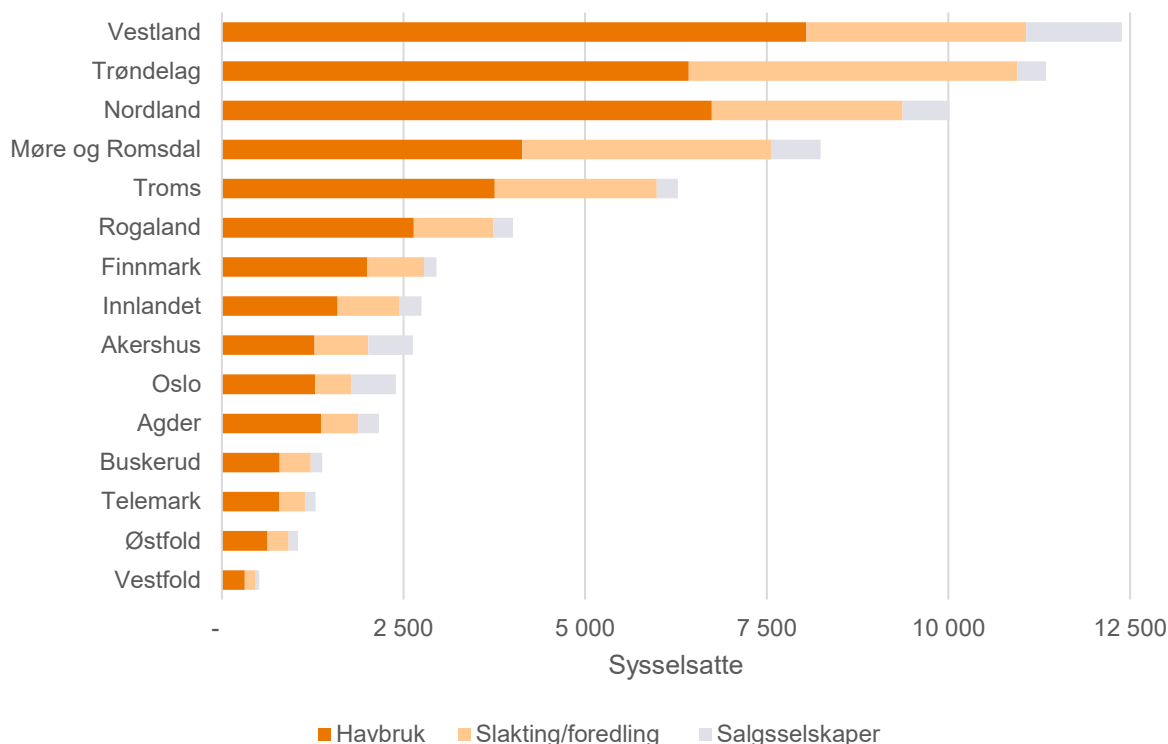
Fylket med størst sysselsetting i og fra næringen er Vestland, som har nesten 18 % av den nasjonale sysselsettingen. Trøndelag (16 %), Nordland (14 %) og Møre og Romsdal (12 %) er også fylker som står for en stor del av sysselsettingen i både kjerneaktivitet og ikke minst ringvirkninger. De sju fylkene med størst sysselsetting (Figur 30) står for omtrent 80 % av landets sysselsatte i havbruksnæringen. Siden havbruksnæringen kjøper inn en mengde varer og tjenester, både spesialiserte og mer generelle, er sysselsettingen i ringvirkninger av betydelig størrelse også i andre fylker enn de typiske havbruksfylkene.

Figur 30 Fylkesfordelt sysselsetting i kjerneaktivitet og som ringvirkninger av havbruksnæringen (Kilde: Nofima)

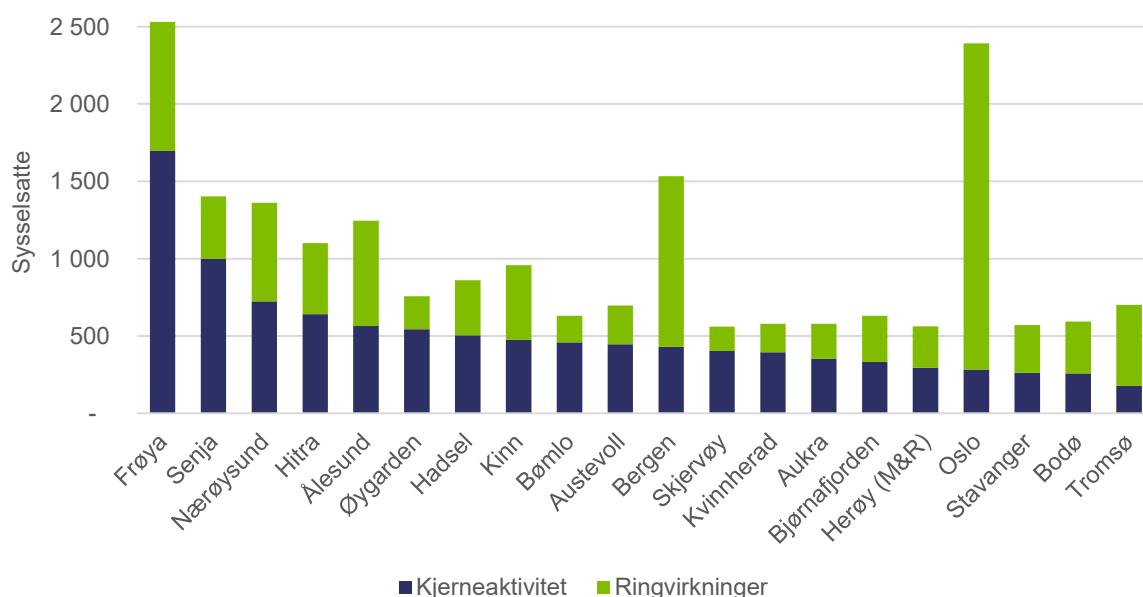
Når sysselsettingen inkluderer ringvirkninger og deles etter type aktivitet finner vi omtrent 60 % i og fra havbruksleddet, 31 % i og fra slakt og foredling og resten fra salgsselskapene. Fordeling av type aktivitet varierer noe fra fylke til fylke, som vist i Figur 31. Trøndelag og Møre og Romsdal har for eksempel litt større andel av sysselsettingen fra slakt/foredling, noe som skyldes at det har blitt færre og større slakterier, og at en del av fisken slaktes i andre fylker enn den produseres.

I seks av fylkene med mest havbruk (Vestland, Trøndelag, Nordland, Møre og Romsdal, Troms og Finnmark) har sysselsettingen omtrent 10 % lavere andel av totalen enn verdiskapingen har i havbruksleddet. En sammenligning av Figur 25 med verdiskaping per fylke og aktivitet og Figur 31 med sysselsatte per fylke og aktivitet viser dette. I slakt og foredling har sysselsettingen derimot omtrent 10 % høyere andel av totalen enn verdiskapingen har i de samme seks fylkene. Forskjellene kommer av stor verdiskaping per sysselsatt i havbruksleddet.

Figur 31 Sysselsetting (inkl. ringvirkninger) per fylke og type aktivitet i havbruksnæringen (Kilde: Nofima)

Frøya er aller størst når vi betrakter sysselsetting i og fra havbruksnæringen fordelt på kommuner, med over 2 500 sysselsatte, som vist i Figur 32. Senja, Nærøysund, Hitra og Ålesund har alle mellom 1 000 og 1 500 sysselsatte, mens de store ringvirkningene i Oslo og Bergen gjør at de havner på andre og tredje plass.

Figur 32 Kommunefordelt sysselsetting i kjerneaktivitet og som ringvirkninger fra havbruksnæringen for de 20 med størst samlet sysselsetting, plassert etter størrelse på kjerneaktivitet (Kilde: Nofima)

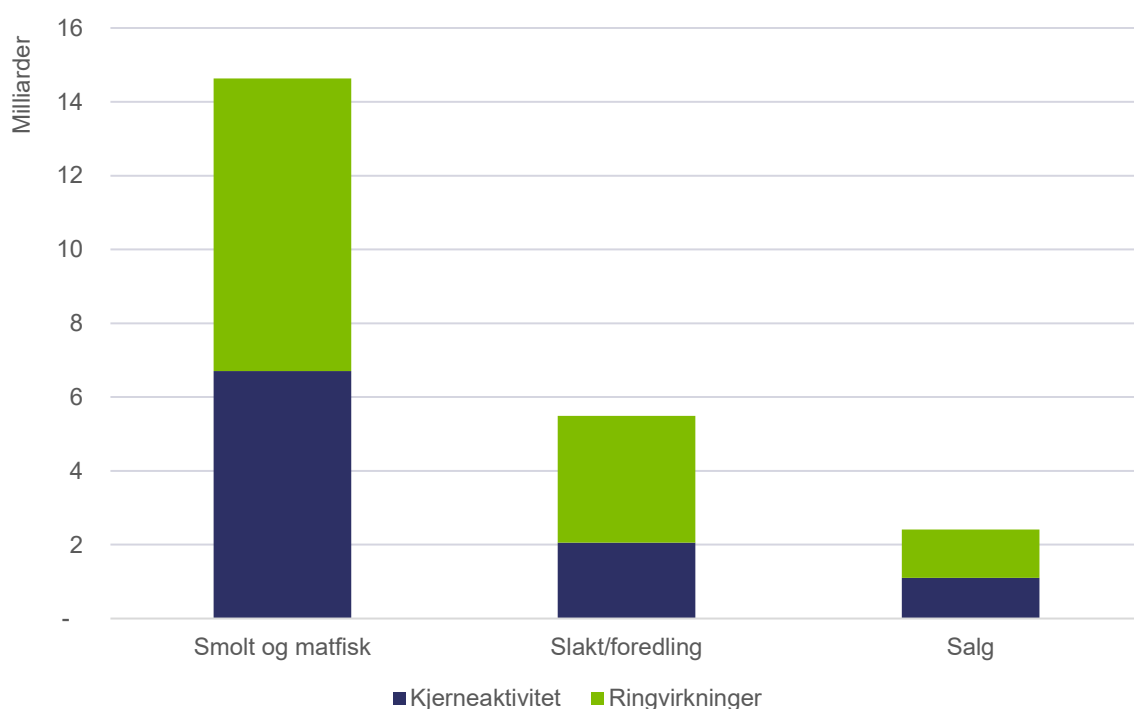
Forholdet mellom verdiskaping i kjerneaktivitet og som ringvirkninger i for eksempel Bergen er omtrent 50/50 (se Figur 26), mens forholdet mellom havbruksnæringens sysselsetting i kjerneaktivitet og som ringvirkninger i samme by er nærmere 30/70 (Figur 32). Grunnen til forskjellene i fordeling er at det er høy verdiskaping per sysselsatt i havbruksleddet (1,6 millioner kroner i 2024) mens verdiskaping per sysselsatt hos næringens leverandører, avhengig av type leverandør, ligner mer på det som er gjennomsnittlig verdiskaping per sysselsatt i Norge.

6 Skatt

Havbruksnæringen har vært veldig lønnsom de siste årene, og selv om 2024 ga lavere lønnsomhet enn 2022 og 2023, så er lønnsomheten i havbruksnæringen fortsatt høy sammenlignet både med andre næringer og historisk lønnsomhet for næringen.

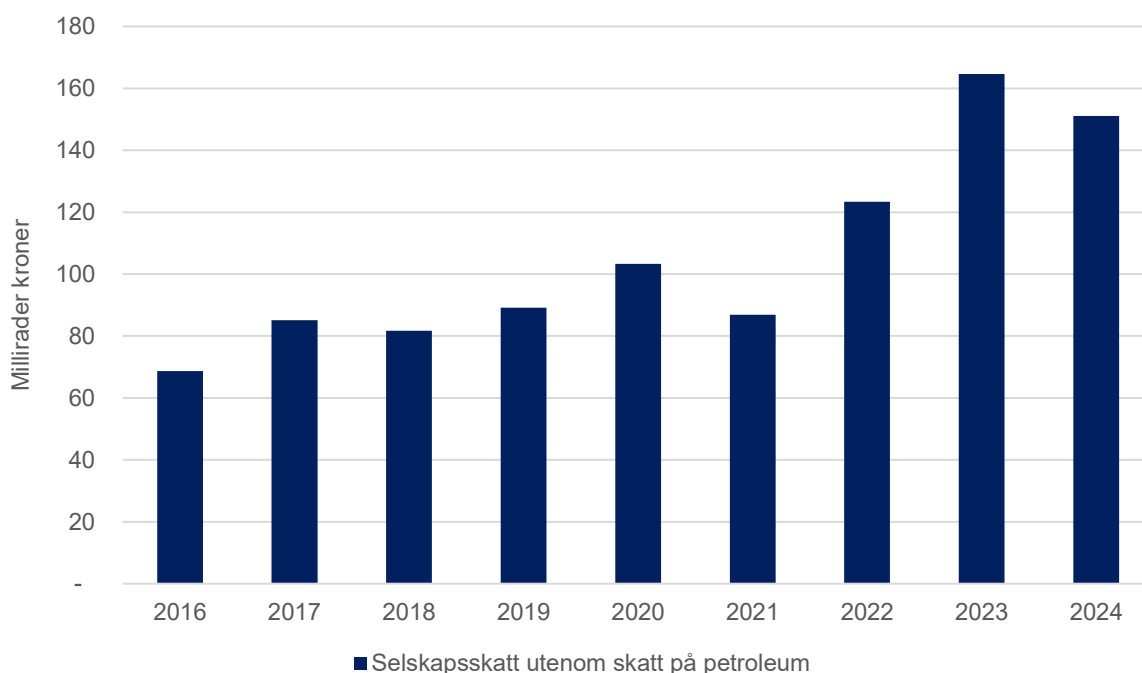
Som del av ringvirkningsanalysen har vi estimert skatteinntektene som følger av havbruksnæringens aktivitet. Vi har sett på henholdsvis selskapsskatt og personskatt, betalt både av næringen selv og av dens leverandører som følge av næringens etterspørsel etter varer og tjenester. Vi finner at skatteinntektene fra næringen (inkl. ringvirkninger) i 2024 var på 22,5 milliarder kroner.

Fra kjerneaktiviteten ble det innbetalt en samlet selskapsskatt på 5,9 milliarder kroner, mens det fra leverandørene ble innbetalt 2,5 milliarder i selskapsskatt. De resterende 12 milliardene består av personskatt innbetalt fra næringen og leverandørene. Skatteinnbetalingene fordeler seg på aktiviteter i verdikjeden som vist i Figur 31, der samlet skatteinngang fra havbruksleddet er på 14,6 milliarder, fra slaktning/foredling på 5,5 milliarder, og fra salgsselskapene på 2,4 milliarder (Figur 33).

Figur 33 Skatteinnbetalinger fra kjerneaktivitet og som ringvirkninger, per aktivitet 2024 (Kilde: Nofima)

Den norske selskapsskatten var på 151,1 milliarder (utenom skatt på utvinning av petroleum) i 2024 (Figur 34). Av dette utgjorde sjømatnæringens andel 5,0 %, noe som er betydelig større enn næringens andel av BNP på 2,0 %.

Figur 34 Skatteinntekter 2016–2024 eks. renter (Kilde rådata: Skatteregnskapet SSB, kildetabell 07391)

At næringens andel av skattene kan være såpass mye høyere enn næringens andel av BNP skyldes at i havbruk og fiskeri er en større andel av verdiskapingen i selskapene overskudd som beskattes på bedriftens hånd.

Om vi skiller verdikjedene for havbruk og fiskeri får vi følgende nøkkeltall:

- Villfiskverdikjeden utgjorde 0,7 % av BNP, men 1,1 % av selskapsskatten
- Havbruksverdikjeden utgjorde 1,3 % av BNP, men 3,9 % av selskapsskatten

6.1 Havbruksnæringens samlede skattetrykk

I tillegg til ordinær selskapsskatt betaler havbruksnæringen en produksjonsavgift til staten. Staten skattlegger også næringen gjennom vederlag for tillatelser til produksjon som auksjoneres ut. I dette avsnittet redegjør vi kort for disse og summerer opp effektene.

Produksjonsavgift

Det ble i 2024 produsert 1,55 millioner tonn laks (WFE) og vel 96 000 tonn ørret/regnbueørret. Produksjonsavgiften var på 93,5 øre per kilo, og beregnes på sløyd vekt. Samlet utgjorde avgiften 1,54 milliarder for 2024. (Avgiften innbetales i 2024, og utbetales gjennom Havbruksfondet i 2025).

Tabell 1 Produksjonsavgift og beregningsgrunnlag for 2024 (Kilde rådata: Fiskeridirektoratet)

	Vekt WFE	Vekt sløyd	Avgift
Laks	1 552	1 380	1,291 mrd
Regnbueørret	96	86	80 mill
Sum	1 649	1 466	1,371 mrd

Vederlag for økt kapasitet

Økt kapasitet tilbys normalt annethvert år (partallsår). I årene imellom utbetales vederlag for nyklart lokalitetskapasitet. Auksjonen i 2022 ble holdt kort tid etter forslaget om grunnrentebeskatning ble fremmet, noe som nok påvirket både auksjonsprisen i 2022 og kvantumet som ble solgt.

2022: Auksjon: 3,8 milliarder for 24 644 tonn, eller knappe 143 000 per tonn.

2023: Det ble stående igjen usolgt kapasitet for 2022, som ble solgt på en ekstraordinær auksjon i oktober 2023. Under denne auksjonen ble det tilbudt og solgt 8 243 tonn MTB produksjonskapasitet, med en samlet inntekt på 1,51 milliarder. Dette gir en gjennomsnittlig pris på 183 653 per tonn.

2024: Under auksjon ble det tilbudt og solgt 17 330 tonn produksjonskapasitet, med en samlet inntekt på 5,29 milliarder. Dette gir en gjennomsnittlig pris på 305 170 per tonn.

Selskapene i havbruksnæringen (smolt/matfisk, foredling og salg) betalte til sammen 7,9 milliarder i selskapsskatt i 2022. Dette økte til 15,4 milliarder i 2023, litt på grunn av økte resultater, men mest på grunn av avsetninger til grunnrenteskatt⁶. I tillegg til selskapsskatten betalte næringen produksjonsavgift og vederlag for økt kapasitet på henholdsvis 5 og 3 milliarder i 2022 og 2023; summen av selskapsskatt og særavgifter ble dermed på henholdsvis 12,9 og 18,3 milliarder i 2022 og 2023. I 2024 ble det ikke auksjonert ut ny kapasitet, men produksjonsavgiften økte til 1,4 milliarder. Med redusert lønnsomhet ble dermed det samlede skattetrykket på næringen redusert til om lag 8,9 milliarder.

Tabell 2 Havbruksnæringens selskapsskatt og særavgifter (Kilde: Nofima og Fiskeridirektoratet)

	2022	2023	2024
Selskapsskatt (havbruk)	7,9	15,4	7,5
Produksjonsavgift	1,2	1,3	1,4
Vederlag fra økt kapasitet	3,8	1,5	
Sum	12,9 mrd	18,1 mrd	8,9 mrd

⁶ Endelig beregning av grunnrenteskatt er ikke klar for 2024, og vel heller ikke for 2023. Våre tall er basert på selskapenes regnskaper som tar hensyn til forventet grunnrenteskatt. Basert på samlet bokført skatt finner vi en bokført grunnrenteskatt på 6,5 milliarder (vi har da betraktet all skatt utover 22 % av skattegrunnlaget som grunnrenteskatt). Med de forsiktighetsprinsipper man forholder seg til regnskapsføringen kan vi anta at dette er et øvre anslag på grunnrenteskatten. SSB rapporterer 868 millioner i grunnrenteskatt for 2023. Dette er sannsynligvis et minimumsanslag for hva skatten etter hvert vil ende på.

7 Havbruksfondet

Havbruksfondet ble opprettet i 2016 og den første utbetalingen fra fondet kom i 2017. Et mål med havbruksfondet er å bidra til at kommuner som tilrettelegger for lokaliteter til havbruksnæringen også skal få inntekter fra næringen (NOU 2019:18).

Innbetalingene til havbruksfondet kommer fra produksjonsavgiften og staten sitt vederlag for tildelinger av tillatelser til oppdrettsnæringen (hvor 55 % av inntektene overføres til Havbruksfondet).

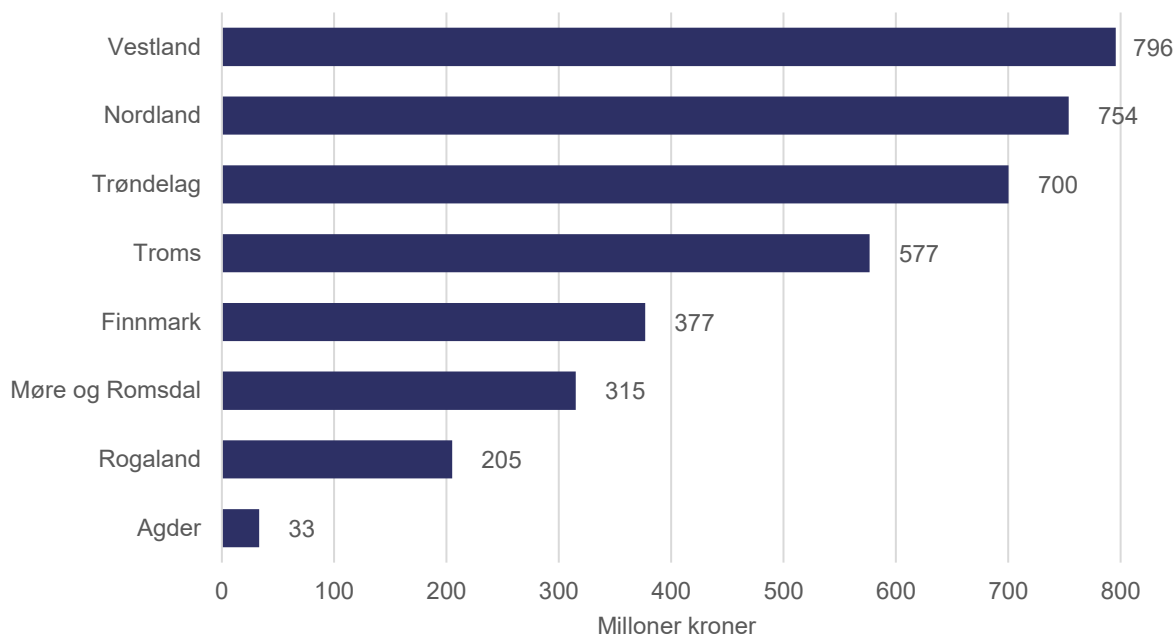
Fra og med 2024 fordeles utbetalingene fra havbruksfondet med 80 % til kommuner som har oppdrettsaktivitet, samt 20 % til fylkeskommuner. Fordelingen mellom de enkelte kommunene og fylkene er basert på at en åttendedel fordeles ut fra andel av nyklart lokalitetskapasitet siden forrige utbetaling, og syv åttendedeler fordeles basert på eksisterende lokalitetskapasitet. Midler beregnet fra eksisterende lokalitetskapasitet betales ut ett år, og de fra nyklart kapasitet året etter. Ny kapasitet auksjoneres i tillegg hvert andre år, utbetalingene varierer derfor mye fra år til år.

Tabell 3 viser utbetaling fra havbruksfondet fra 2017 til og med 2024, både totalt og til fylkeskommunene og til kommunene. I 2024 var utbetalingene på 4,7 milliarder kroner. Dette fordelte seg som 3,8 milliarder til 143 kommuner og 939 millioner til 8 fylker.

Tabell 3 Totale utbetalinger fra havbruksfondet til kommuner og fylkeskommuner 2017–2024 i millioner kroner (Kilde rådata: Fiskeridirektoratet)

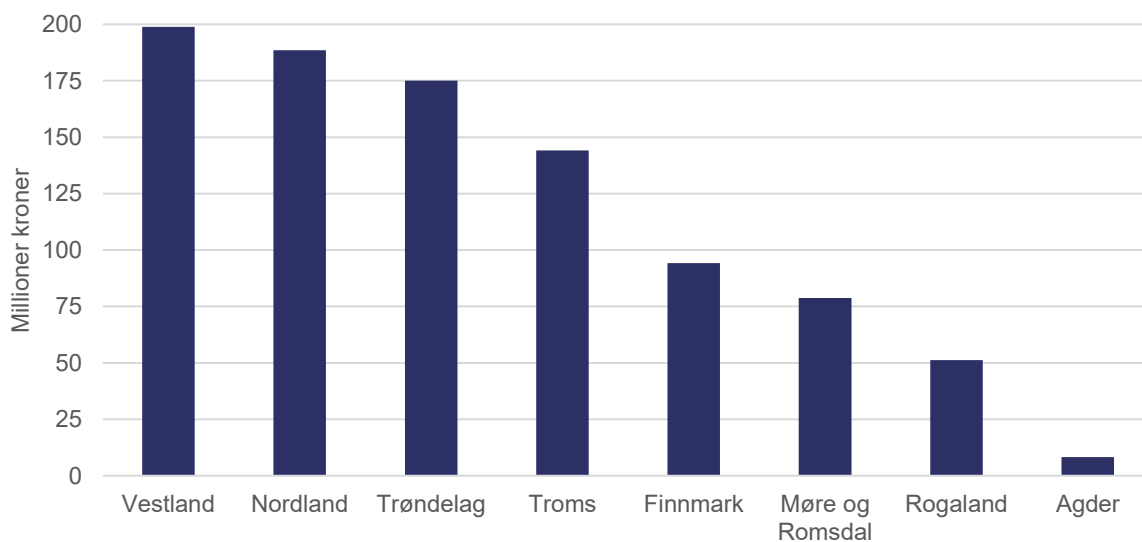
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt utbetalt fra havbruksfondet	60	2 755	458	2 250	1 000	3 093	1 410	4 695	1 410
Til kommuner	53	2 361	449	1969	875	2 706	1 233	3 756	1 128
Til fylkeskommuner	7	394	9	281	125	387	176	939	282

Av de 3,8 milliardene til kommuner i rekordåret 2024 mottar kommuner i Vestland fylke til sammen nesten 800 millioner kroner. De samlede utbetalingene til kommuner i Nordland og Trøndelag som kommer rett etter, er over 700 millioner. Siden Troms og Finnmark skilte lag som felles fylke fra starten av 2024, blir de ikke lenger stående som fylket med største utbetalinger. Begge fylkene får imidlertid store utbetalinger, som man ser av Figur 35, med nærmere 580 millioner i Troms og nærmere 380 millioner kroner til kommuner i Finnmark.

Figur 35 Utbetalinger (ordinære) fra Havbruksfondet til kommuner i ulike fylker i 2024 (Kilde rådata: Fiskeridirektoratet)

I rekordåret 2024 får fylkeskommunene samlet utbetalt hele 939 millioner kroner fra havbruksfondet. Vestland blir tilgodesett med nesten 200 millioner, og er med det fylkeskommunen som mottar mest (Figur 36).

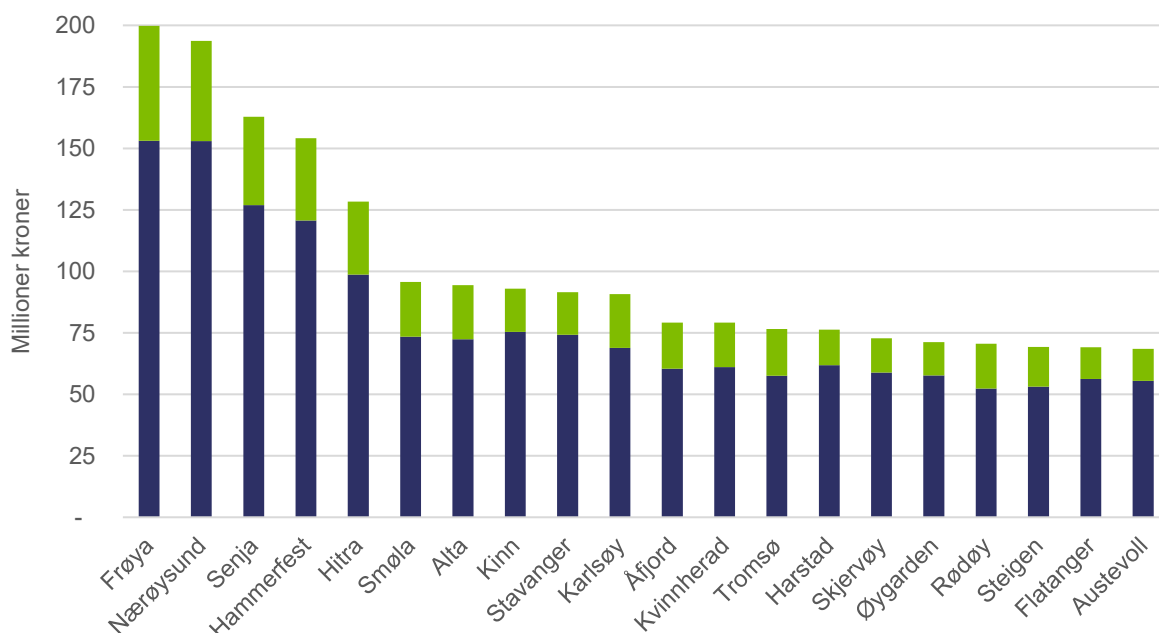

Figur 36 Utbetalinger fra Havbruksfondet til fylkeskommuner i 2024 (Kilde rådata: Fiskeridirektoratet)

For mange kommuner er havbruksfondet et viktig bidrag til kommuneøkonomien. Størrelse på kommune og økonomisk situasjon påvirker i hvor stor grad, men som vi ser av Figur 37 befinner flere mindre kommuner seg blant de 20 med størst utbetalinger i 2024 og 2025. Enkelte kommuner har dermed en inntekt fra Havbruksfondet som tilsvarer 15–20 % av de årlige driftsutgiftene i kommunen.

Når 3,8 milliarder kroner i 2024 ble fordelt på 143 kystkommuner, ble det 4 kommuner som hver fikk over 100 millioner kroner: Frøya og Nærøysund fikk begge over 150 millioner hver, fulgt av Senja med

127 millioner, Hammerfest med 121 millioner og Hitra med 99 millioner. Av resterende kommuner var det 17 som fikk mellom 50 og 75 millioner, 28 som fikk mellom 25 og 50 millioner, 34 som fikk mellom 10 og 25 millioner og 46 kommuner som fikk mellom 750 000 og 10 millioner kroner fra havbruksfondet. Siden utbetalingene i 2025 bare kommer fra produksjonsavgift (og ikke auksjon av ny kapasitet) blir utbetalingene betydelig mindre, til sammen 1,4 milliarder kroner.

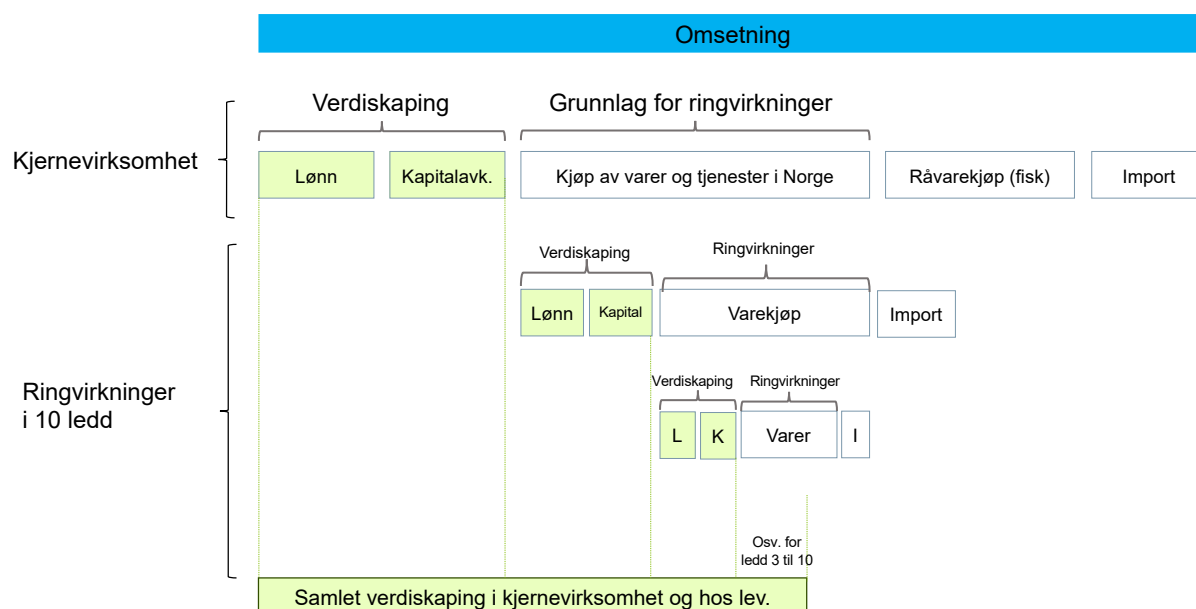

Figur 37 Utbetalinger fra Havbruksfondet til de 20 kommunene med størst utbetaling i 2024 (blå) og 2025 (grønn)
(Kilde rådata: Fiskeridirektoratet)

8 Datagrunnlag og metode

I dette kapitlet vil vi gjøre rede for modeller og datakilder som brukes i denne analysen. Vi vil også diskutere valg og avgrensinger som er gjort, og fordeler og ulemper ved metodikken som er valgt.

Ringvirkningsanalysen fanger opp verdiskaping i alle ledd i verdikjeden for sjømat, helt fra fiske og smoltproduksjon til eksport. Ringvirkningsanalysen tar utgangspunkt i offentlig tilgjengelige regnskaper fra alle bedrifter i havbruksnæringen. Veien fra omsetning til beregnede ringvirkninger er illustrert i figuren under. Fra kjernevirksomheten (oppdrett/fiskeri, industri og salg/eksport) beregner vi verdiskaping og sysselsetting. Når vi beregner ringvirkninger i 10 ledd utover beregner vi først verdiskaping og sysselsetting i hvert ledd, før varekjøpene fra leverandørene i dette leddet gir grunnlag for ringvirkninger i neste ledd. Slik går beregningene i 10 ledd, hvor ringvirkningene (tillegget til verdiskapingen) blir stadig mindre. I beregningene av ringvirkninger utelater vi bedriftenes import (siden ringvirkningene fra denne kommer utlandet til gode) og vi utelater kjøp mellom bedrifter i havbruksnæringen for å unngå dobbelttelling. For en fiskeindustribedrift er råvarekjøp en stor del av omsetningen; den fisken som bearbeides har vi allerede telt i første ledd, hos fiskeren, mens det vi ønsker å beregne hos industribedriften er den verdi fisken blir tilført i akkurat dette leddet, og de ringvirkninger akkurat denne aktiviteten gir hos industriens leverandører (av alt annet enn fisk).

Figur 38 Skjematisk oversikt over ringvirkninger fra havbruksnæringen, inklusive multiplikatoreffekter

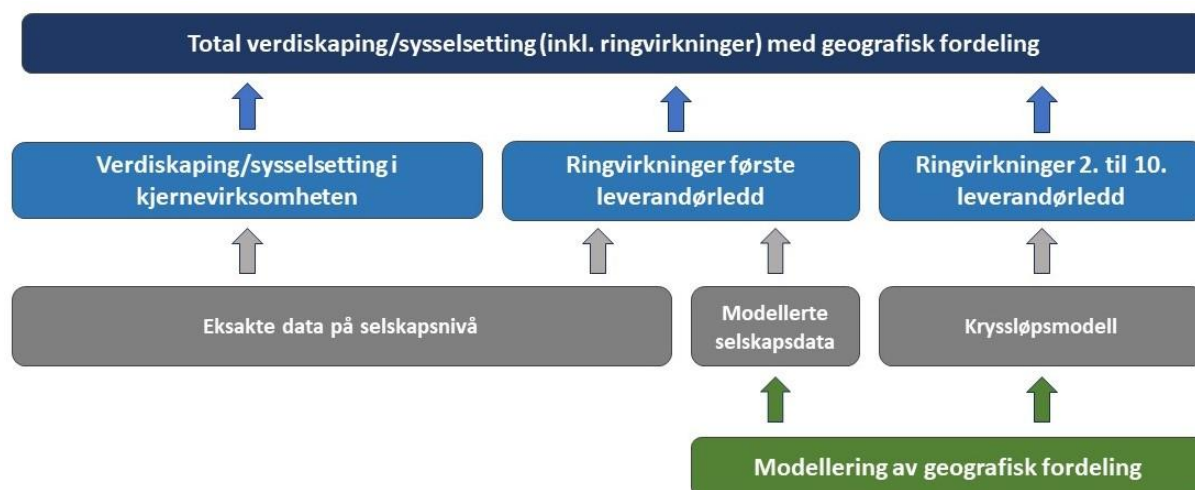
En viktig forutsetning for å kunne lage mer lokaltilpassede og treffsikre ringvirkningsanalyser er at aktiviteten kan tilskrives både riktig kommune og bransje innenfor havbruksnæringen. Nofima har gjennomført Driftsundersøkelsen for fiskeindustrien siden 1977, og vedlikeholder, fornyer og kvalitetssikrer en database over alle virksomheter i landindustrien. Dette er en del av havbruksnæringen som er vanskelig å danne seg en oversikt over kun basert på offentlige registre. Dette har flere årsaker: for det første er de offentlige næringskodene lite detaljerte, og uegnet til eksakt definering av bransjer og produksjonsformer. For det andre er næringskodene upresise for mange foretak. I tillegg foregår en god del av slakt og foredling i samme foretak som matfiskproduksjon, slik at verdiskapingen i foredling ikke uten videre kan måles. Disse svakhetene har vi rettet opp i Nofimas strukturdatabaser. Denne metodikken er for dette prosjektet også anvendt på resten av næringen.

8.1 LEIF-modellen

LEIF-modellen (Local Economic Impact Finder) er en ringvirkningsmodell utviklet av Nofima. Som navnet antyder er modellens fokus ikke bare på å beregne de totale ringvirkningene av havbruksnæringens aktivitet, men også på å kunne forstå og beskrive fordelingen av disse mellom lokalsamfunn på en så god og korrekt måte som mulig. Modellen bygger både på tidligere arbeider av Nofima og på metodikken i klassiske kryssløpsmodeller.

Et fortrinn med ringvirkningsmodellen Nofima har utviklet og brukt de siste årene har vært bruken av faktiske innkjøpsdata i beregningen av første ledds ringvirkninger. Dette gir svært nøyaktige resultater for effektene i det første leddet, og et bedre utgangspunkt for modelleringen som gjøres i de påfølgende 9 leddene. Nofima har over flere år samlet inn unike innkjøpsdata fra både havbruksnæringen, fiskeflåten og foredlingsindustrien som har vært brukt for å øke nøyaktigheten i analysene.

I tradisjonelle kryssløpsmodeller beregnes de indirekte effektene av næringsaktivitet basert på nasjonale eller regionale kryssløpsmatriser som viser vare- og tjenestestrømmer mellom næringer. Vår modell skiller seg imidlertid fra den klassiske modellen på tre viktige punkter: (1) det tas utgangspunkt i en sjømatpopulasjon bygget opp fra grunnen av gjennom bedriftsdata heller enn å kun basere seg på næringskoder, (2) det gjøres en mer detaljert plassering av ringvirkningene i første ledd gjennom innsamling av innkjøpsdata fra aktørene, og (3) effektene fordeles ikke bare etter bransjer, men også geografisk etter kommuner. Den overordnede strukturen i analysen er skissert i Figur 37.

Figur 39 Ringvirkningsanalysens overordnede oppbygging

Analysen tar utgangspunkt i Nofimas sjømatpopulasjon, bestående av bedrifter innen fiskeri, fiskeindustri, havbruk og slakteri/videreforedling samt salg. Populasjonsdatabasen inneholder informasjon om sysselsetting, verdiskaping, skatt, investeringer m.m., hentet fra ulike kilder, og danner grunnlaget for beregning av sysselsetting og verdiskaping i kjernevirksomheten.

Beregningene av første ledds ringvirkninger gjøres i to steg. For et utvalg av havbruksnæringen har vi samlet inn innkjøpsdata på selskapsnivå. Dette muliggjør presis beregning av disse selskapenes ringvirkninger i første ledd, både i størrelse og fordelt på bransjer og kommuner. Innkjøpsdataene vaskes for eventuelle feil eller manglende datapunkter, samt konsern- og næringsinterne kjøp, i tillegg til at kjøp fra utlandet filtreres bort. I neste steg modelleres ringvirkningseffektene i første ledd for de øvrige selskapene i populasjonen basert på multiplikatorer utledet fra innkjøpsdataene og estimert varekjøp utledet fra regnskap. Estimert varekjøp estimeres da som omsetning fratrasket netto verdiskaping, og korrigeres for en anslått andel næringsinterne kjøp og kjøp fra utlandet.

Det totale vareforbruket estimert i første ledd kobles så på en mer tradisjonell kryssløpsmodell for å beregne ringvirkningene videre utover i ledd 2 til og med 10. Ringvirkningene kan i prinsippet beregnes i uendelig mange ledd, men vil naturlig nok avta i størrelse for hvert ledd. Vi ser at 10 ledd er tilstrekkelig for å fange opp det aller meste av ringvirkningene, slik at inkludering av flere ledd har liten betydning for totalsummen.

8.1.1 Geografisk fordeling av ringvirkningene

En sentral del av ringvirkningsanalysen er muligheten til å plassere ringvirkningene geografisk etter kommuner og fylker. For verdiskapingen og sysselsettingen til kjerneaktiviteten kan dette gjøres eksakt ved å se på hvor den enkelte bedriften er lokalisert. Tilsvarende har vi eksakt informasjon om lokalisering av leverandørene i første ledd hos de sjømatbedriftene som har levert innkjøpsdata til oss. Det vi derimot mangler informasjon om er geografisk fordeling for øvrige vare- og tjenestekjøp i første ledd, og alle kjøp videre utover i ledd 2 til og med 10. Her må den geografiske fordelingen derfor estimeres.

For å gjøre dette tar vi i bruk prinsippet bak såkalte gravity-modeller. Disse er mye brukt i forskningslitteraturen for å studere handelsmønstre mellom land og regioner, og har et sterkt empirisk fundament. I modellen bestemmes graden av handel mellom to områder av distansen mellom dem og størrelsen på de ulike næringene i hvert område. Effekten på varestrømmene av henholdsvis distanse og størrelse vektet mot hverandre for å estimere handel mellom det som i vårt tilfelle er enkeltkommuner. Innkjøpsdataene spiller også her en viktig rolle, da de gir oss anslag på «distanse-nøkler» i første ledd, det vil si hvor mye av innkjøpene til ulike typer sjømatbedrifter som kjøpes henholdsvis lokalt, regionalt, eller i andre deler av landet. Betydningen av bransjestørrelse finner vi gjennom å studere den totale omsetningen til enkeltnæringer på kommunenivå.

9 Referanser

- Iversen, A., Nyrud, T. Bendiksen, B.I., Robertsen, R., Steinsbø, S. & Jensen, H.S. (2024). Leverandører til sjømatnæringen. Rapport 27/2024, Nofima, Tromsø.
- Nyrud, T., Iversen, A., Bendiksen, B.I., Robertsen, R. & Steinsbø, S. (2023). Havbruksnæringens ringvirkninger. Rapport 32/2023, Nofima, Tromsø.
- Nyrud, T., Iversen, A., Bendiksen, B.I., Robertsen, R., Steinsbø, S. & Jensen, H.S. (2025). Sjømatnæringens ringvirkninger. Rapport 36/2025, Nofima, Tromsø.
- Nyrud, T., Iversen, A. (2025). Eksport fra leverandører til sjømatnæringen. Rapport 22/2025, Nofima, Tromsø.

10 Vedlegg

Vedlegg til Nofima-rapport 45/2025: Havbruksnæringens ringvirkninger

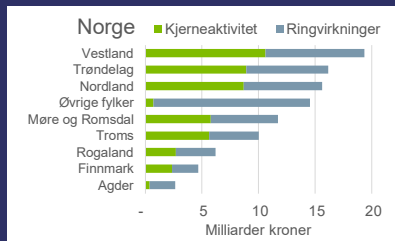
- Data og figurer for alle fylker

1

Noen metodiske kommentarer:

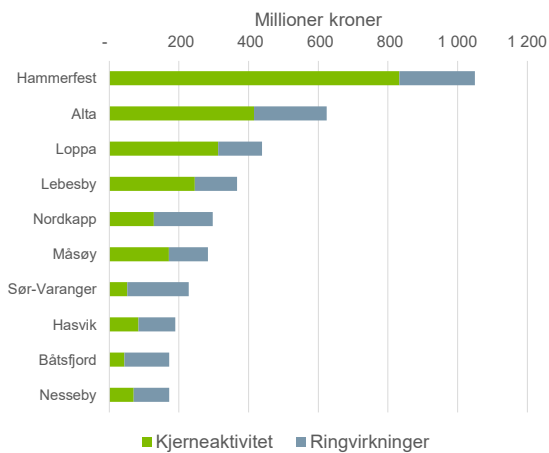
- Metoden bak ringvirkningsanalysene er beskrevet i kapittel 8 i rapporten
- Når selskap nevnes i teksten nedenfor er dette ut fra situasjonen i 2024, noen selskaper har blitt kjøpt opp/fusjonert e.l. i 2025.

Verdiskaping Havbruksnæringen Finnmark

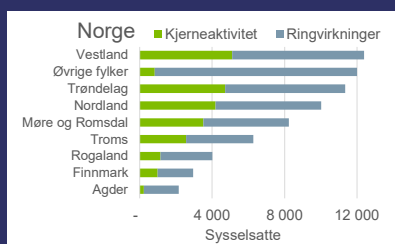
Havbruksnæringens verdiskaping i Finnmark fylke var rundt 4,7 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 2,4 til kjerneaktivitet og 2,3 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 5 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet.

3

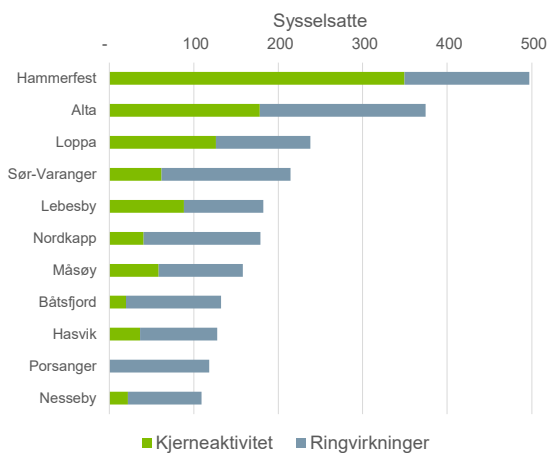
Hammerfest, Alta og Loppa er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i Finnmark fylke.

Sysselsatte Havbruksnæringen Finnmark

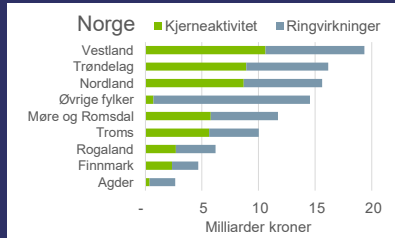
Havbruksnæringens sysselsetting i Finnmark fylke var rundt 3 000 i 2024. Av disse hører 33 % til kjerneaktivitet og 67 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 4 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

4

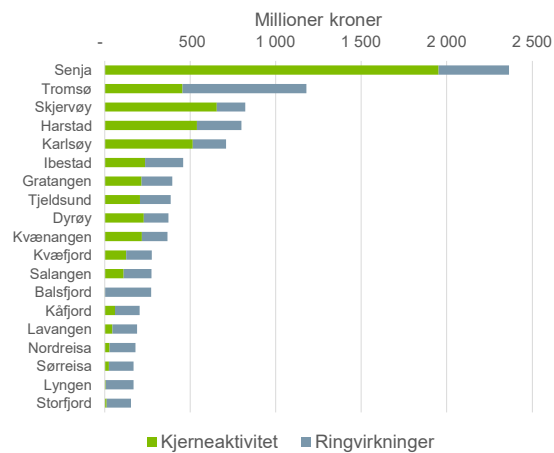
I Hammerfest er Cermaq sterkt tilstede, med flere sjølokaliteter og slakteri i Rypefjord. Alta er et viktig senter for oppdrett i Finnmark, med flere regionskontorer (Cermaq, Grieg og Salmar), slakteri (Grieg), en rekke sjølokaliteter og et bredt spekter av leverandører til havbruksnæringen. I Loppa kommune finnes sysselsettingen i havbruksnæringen blant annet i Øksfjord Lakseindustri, og hos Grieg og Cermaq som har lokaliteter også der.

Verdiskaping Havbruksnæringen Troms

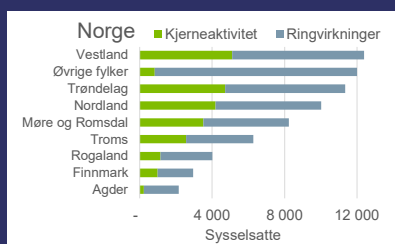
Havbruksnæringens verdiskaping i Troms fylke var rundt 10 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 5,6 til kjerneaktivitet og 4,4 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 10 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet.

5

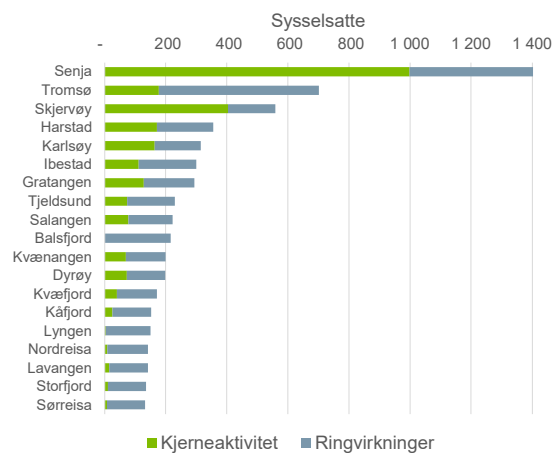
Senja, Tromsø og Skjervøy er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i Troms fylke.

Sysselsatte Havbruksnæringen Troms

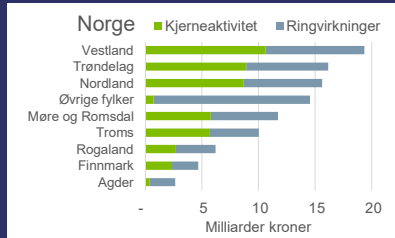
Havbruksnæringens sysselsetting i Troms fylke var rundt 6 300 i 2024. Av disse hører 41 % til kjerneaktivitet og 59 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 9 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

6

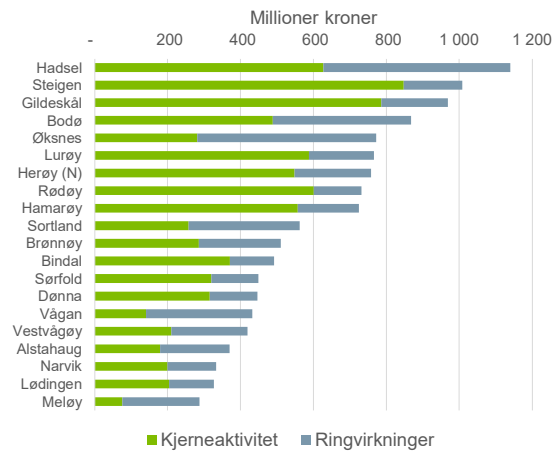
I Senja kommune er Salmar den aller største havbruksaktøren, med både settefiskanlegg, en rekke sjølokaliteter og slakteri. Wilsgård og Br. Karlson bemerker seg også i kommunen med eierskap knyttet til en rekke sjølokaliteter, slakteri og smolt- og settefiskproduksjon i kommunen. I Tromsø er sysselsettingen fra havbruksnæringen mest ringvirkninger, selv om Tromsø også har en del produksjon og salg/administrasjon. I Skjervøy kommune er det Lerøy og Arnøy Laks som stor aktivitet.

Verdiskaping Havbruksnæringen Nordland

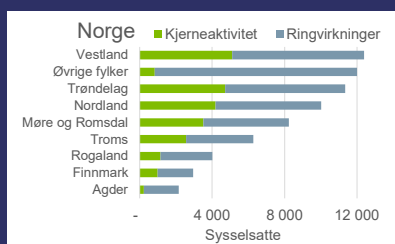
Havbruksnæringens verdiskaping i Nordland fylke var rundt 15,6 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 8,7 til kjerneaktivitet og 6,9 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 15 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet, noe som plasserer fylket på tredje plass.

7

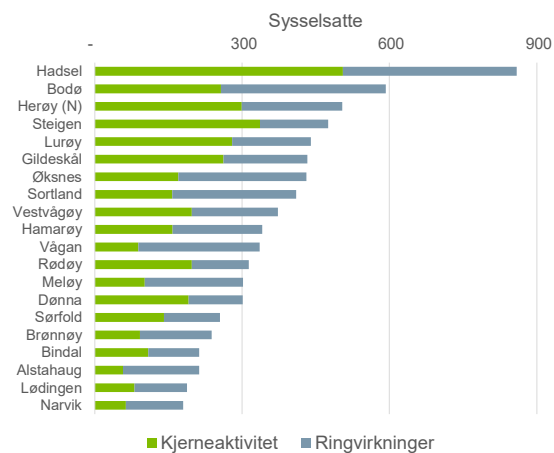
Hadsel, Steigen og Gildeskål er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i Nordland fylke.

Sysselsatte Havbruksnæringen Nordland

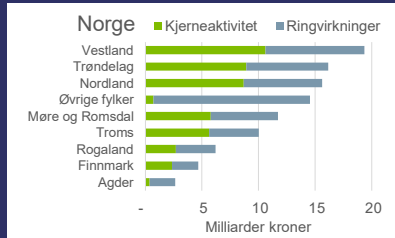
Havbruksnæringens sysselsetting i Nordland fylke var rundt 10 000 i 2024. Av disse hører 42 % til kjerneaktivitet og 58 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 14 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

8

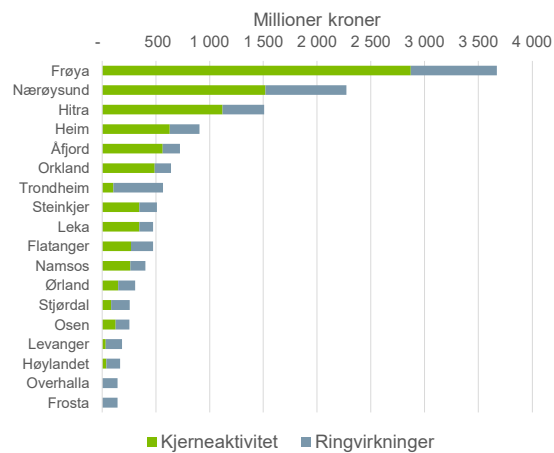
I Hadsel kommune er Nordlaks den største havbruksaktøren, med blant annet slakteri og videreforedling og en rekke sjølokaliteter. I Bodø har Lofoten Sjøprodukter og Salten Aqua-gruppen (med flere) havbruksaktivitet, mens i Nordland sin Herøy har Mowi slakteri, videreforedling og sjølokaliteter. Blant flere har også Kobbvågslaks, Sinkaberg og Seløy Sjøfarm tilstedeværelse i Herøy.

Verdiskaping Havbruksnæringen Trøndelag

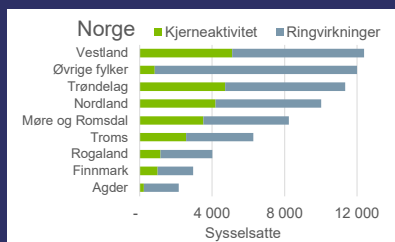
Havbruksnæringens verdiskaping i Trøndelag fylke var rundt 16,2 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 8,9 til kjerneaktivitet og 7,2 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 16 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet, noe som plasserer fylket på andreplass.

9

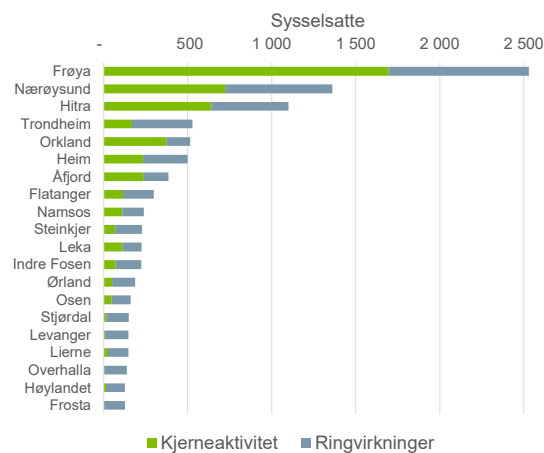
Frøya, Nærøysund og Hitra er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i Trøndelag fylke.

Sysselsatte Havbruksnæringen Trøndelag

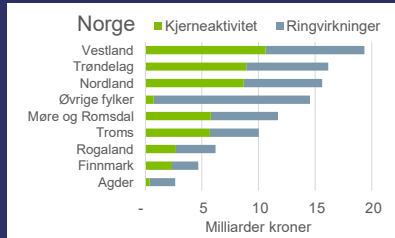
Havbruksnæringens sysselsetting i Trøndelag fylke var rundt 11 300 i 2024. Av disse hører 42 % til kjerneaktivitet og 58 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 16 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

10

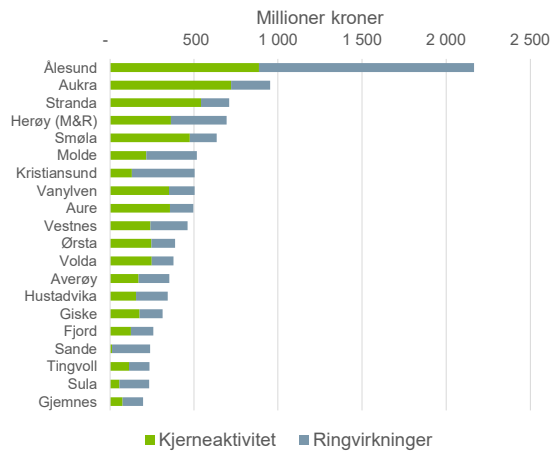
Frøya, som er landets aller største havbrukskommune målt i verdiskaping og sysselsetting, huser en rekke store og små havbruksaktører og leverandører. Det er ingen tvil om at aktiviteten i både kjerne og ringvirkninger er stor i området. Salmar står for en stor del av kommunens havbruksvirksomhet, men også andre Måsøval, Mowi og Lerøy har betydelig aktivitet på Frøya og i nabokommunen Hitra, flere med havbruksaktiviteter både på sjø og land. I Nærøysund er spesielt Sinkaberg, Salmar og Emilsen viktige havbruksaktører.

Verdiskaping Havbruksnæringen Møre og Romsdal

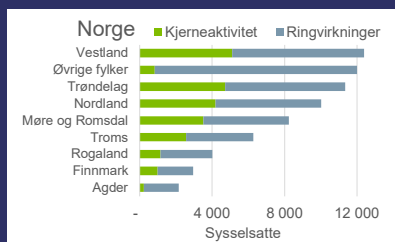
Havbruksnæringens verdiskaping i Møre og Romsdal fylke var rundt 11,7 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 5,8 til kjerneaktivitet og 5,9 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 12 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet.

11

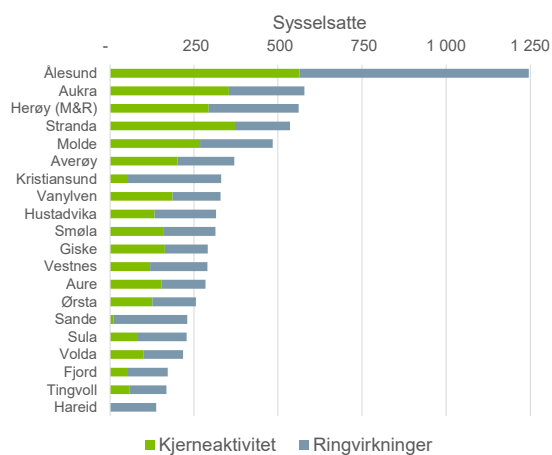
Ålesund, Aukra og Stranda er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i Møre og Romsdal fylke.

Sysselsatte Havbruksnæringen Møre og Romsdal

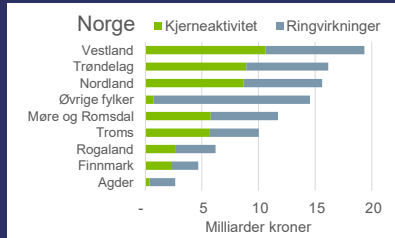
Havbruksnæringens sysselsetting i Møre og Romsdal fylke var rundt 8 200 i 2024. Av disse hører 43 % til kjerneaktivitet og 57 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 12 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

12

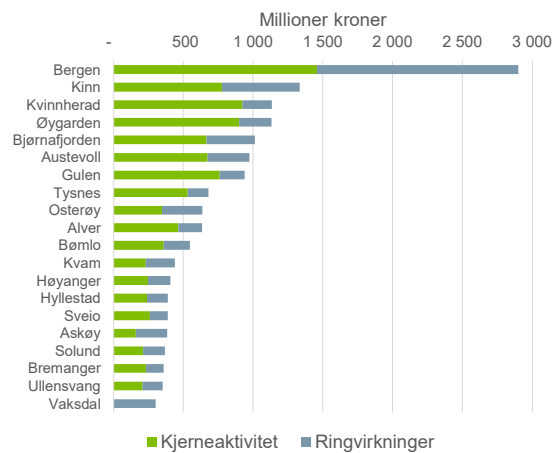
I Ålesund står Hofseth sin aktivitet innen slakt- og videreforedling for en stor del av sysselsettingen i havbruksnæringens kjerneaktivitet. I tillegg har Ode hovedkontor og blant annet Salmar og Mowi sjølokaliteter i kommunen. I Aukra står Vikenco (eid av Salmar mfl.) for en stor del av havbruksnæringens aktivitet gjennom slakt og videreforedling, men også Mowi, Salmar, Lerøy og Måsøval er tilstede, i hovedsak med sjølokaliteter. I Stranda kommune er det i hovedsak Norsk Sjømat (herunder Vital Seafood) og Hofseth som utgjør sysselsettingen i havbruksnæringens kjerneaktivitet.

Verdiskaping Havbruksnæringen Vestland

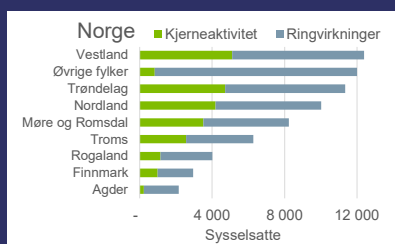
Havbruksnæringens verdiskaping i Vestland fylke var rundt 19,4 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 10,6 til kjerneaktivitet og 8,7 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 19 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet, noe som plasserer fylket på førsteplass.

13

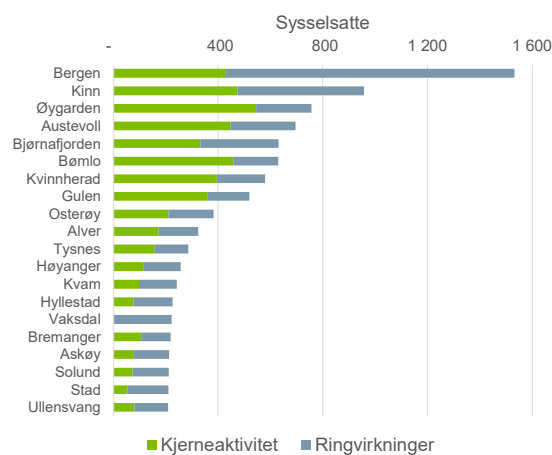
Bergen, Kinn og Kvinnherad er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i Vestland fylke.

Sysselsatte Havbruksnæringen Vestland

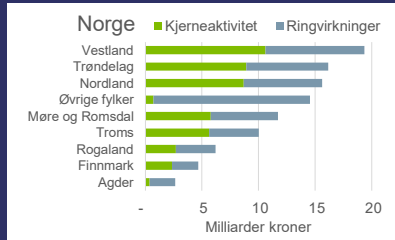
Havbruksnæringens sysselsetting i Vestland fylke var rundt 12 400 i 2024. Av disse hører 41 % til kjerneaktivitet og 59 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 18 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

14

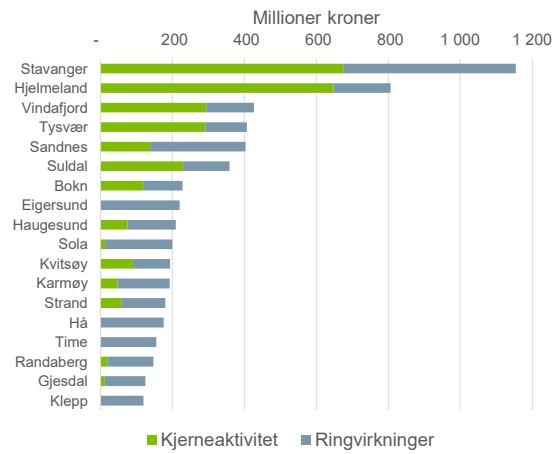
Lokalisering av hovedkontorer i flere havbruksselskap (Mowi, Lerøy, Grieg og Erko) er grunnen til at Bergen havner høyt opp på kommuneoversikten. Typisk for flere av toppkommunene i Vestland er tilstedeværelse av relativt mange havbruksbedrifter, både store og små, på land og sjø. Havbruksaktiviteten i Kinn kommer blant annet fra Slakteriet, Mowi, Svanøy, Babord Pure, Steinvik Fiskefarm og Havlandet. I Kinn finner vi også store eksportører som Coast Seafood, Norwell og Star. I Øygarden står Sotra Fiskeindustri, Blom Fiskeoppdrett, Lerøy og Mowi for en vesentlig andel av havbruksnæringens sysselsetting.

Verdiskaping Havbruksnæringen Rogaland

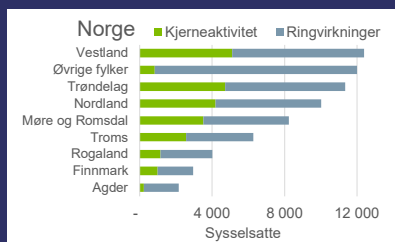
Havbruksnæringens verdiskaping i Rogaland fylke var rundt 6,2 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 2,7 til kjerneaktivitet og 3,5 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 6 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet.

15

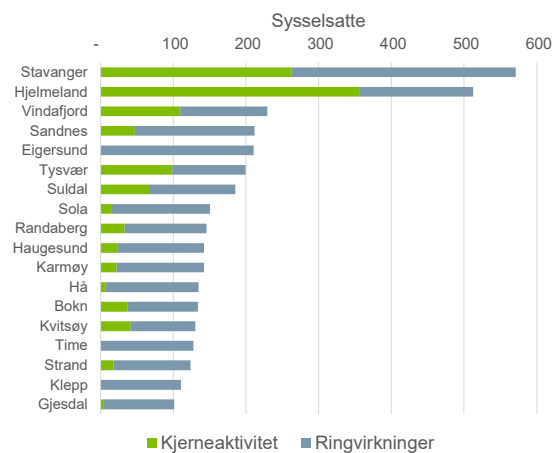
Stavanger, Hjelmeland og Vindafjord er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i Rogaland fylke.

Sysselsatte Havbruksnæringen Rogaland

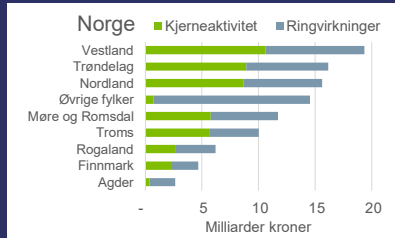
Havbruksnæringens sysselsetting i Rogaland fylke var rundt 4 000 i 2024. Av disse hører 29 % til kjerneaktivitet og 71 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 6 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

16

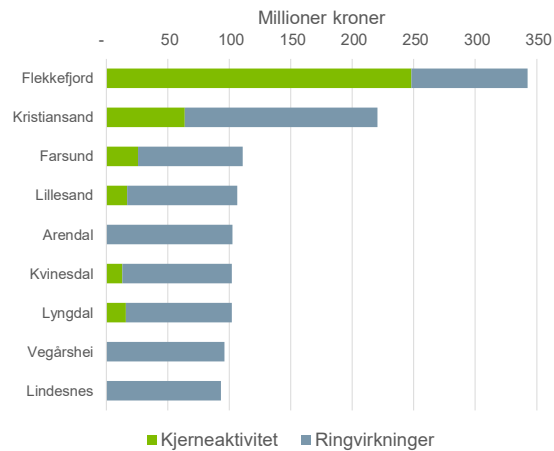
I Stavanger står spesielt Grieg, Bremnes Seashore og Eidesvik for sysselsettingen i kjerneaktivitet, mens Skretting er stor når det kommer til sysselsetting blant leverandørene. På Hjelmeland er det en rekke ulike typer havbruksaktivitet, fra Mowis aktiviteter knyttet til laks med slakteri og flere lokaliteter til Sterling som har aktiviteter innen kveiteoppdrett.

Verdiskaping Havbruksnæringen Agder

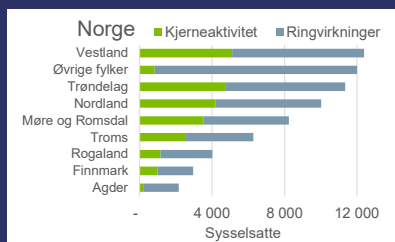
Havbruksnæringens verdiskaping i Agder fylke var rundt 2,6 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 0,4 til kjerneaktivitet og 2,3 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette over 2,5 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet.

17

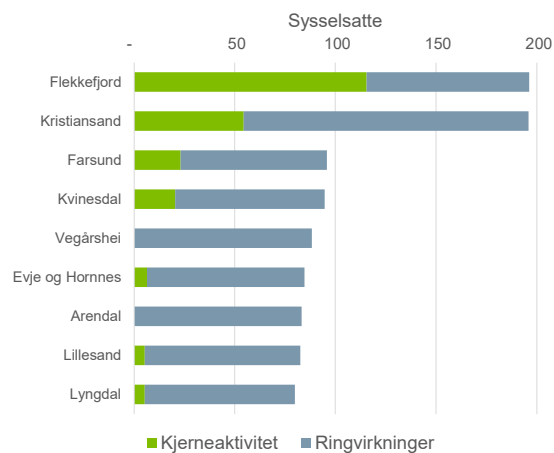
Flekkefjord, Kristiansand og Farsund er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i Agder fylke.

Sysselsatte Havbruksnæringen Agder

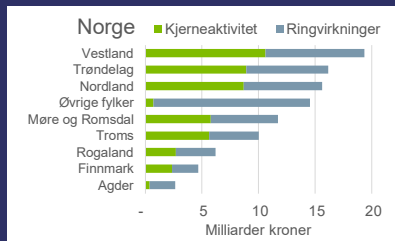
Havbruksnæringens sysselsetting i Agder fylke var rundt 2 200 i 2024. Av disse hører 11 % til kjerneaktivitet og 89 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 3 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

18

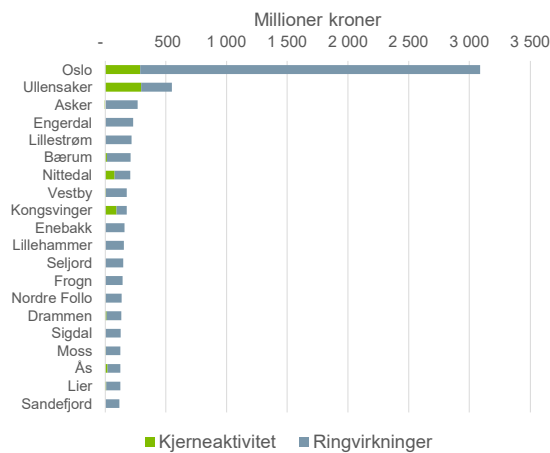
I Flekkefjord er store deler av sysselsettingen i kommunenes kjerneaktivitet av havbruksnæring knyttet til Mowis settefiskanlegg Fjellsæ og Norsk Oppdrettsservice. Sør og øst for Lyngdal er det få større «lakse-lokaliteter». I flere av Agder-kommunene er det imidlertid havbrukslokaliteter knyttet til andre arter (inkl. arter av krepsdyr, muslinger og alger).

Verdiskaping Havbruksnæringen Øvrige fylker

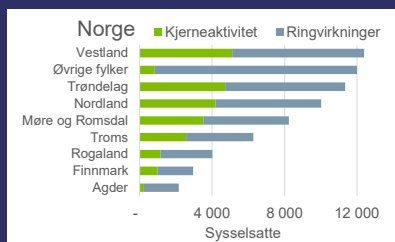
Havbruksnæringens verdiskaping i øvrige fylker var rundt 14,6 milliarder kroner i 2024. Av disse hører 0,7 til kjerneaktivitet og hele 13,8 til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 14 % av verdiskapingen fra havbruksnæringen i landet.

19 Øvrige fylker: Akershus, Buskerud, Innlandet, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold

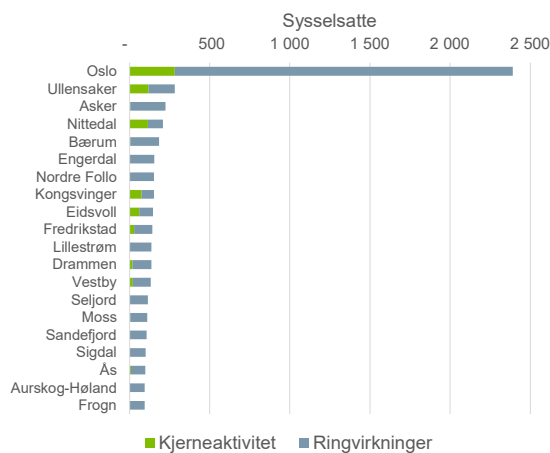
Oslo, Ullensaker, Nittedal og Kongsvinger er kommunene med størst verdiskaping i og fra havbruksnæringen i øvrige fylker (der det er kjerneaktivitet).

Sysselsatte Havbruksnæringen Øvrige fylker

Havbruksnæringens sysselsetting i øvrige fylker var rundt 12 000 i 2024. Av disse hører 7 % til kjerneaktivitet og 93 % til ringvirkninger. Samlet utgjør dette omtrent 17 % av sysselsettingen fra havbruksnæringen i landet.

20 Øvrige fylker: Akershus, Buskerud, Innlandet, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold

En av aktørene som gjør utslag for sysselsetting i havbruksnæringens kjerneaktivitet i Oslo er Cermaq, med salg, administrasjon og FoU. De usedvanlig høye ringvirkningene fra havbruksnæringen som havner i Oslo går til en lang rekke ulike varer og tjenester av alt fra generelle bank- og advokattjenester til mer havbruksspesialisert produksjon som luselasere i Stingray. Ved Gardermoen (i Ullensaker kommune) skapes det mye sysselsetting ved flere større terminaler som brukes til ompakking og lagring (blant andre Mowi og Coast). I Nittedal finner vi foredling hos Filetfabrikken og Domstein.